

Univerzita Palackého v Olomouci
Fakulta tělesné kultury

ČESKOSLOVENSKÝ A ČESKÝ TENIS NA OLYMPIJSKÝCH HRÁCH
Diplomová práce

Autor: Bc. Petr Smolka
Učitelství tělesné výchovy pro II. stupeň základní školy a střední školy se
specializacemi
Vedoucí práce: Mgr. Milada Truksová
Olomouc 2021

Jméno a příjmení autora: Petr Smolka
Název diplomové práce: Československý a český tenis na olympijských hrách
Pracoviště: Katedra společenských věd v kinantropologii
Vedoucí práce: Mgr. Milada Truksová
Rok obhajoby diplomové práce: 2021

Abstrakt: Cílem této diplomové práce je zmapovat účast československých a českých tenistů na olympijských hrách. Výsledkem je medailonek o každém z našich medailistů na novodobých olympijských hrách od roku 1896 až do roku 2016. V rámci práce je také zmapována historie tenisu – jeho předchůdce a počátky tenisu, jak jej známe nyní jak ve světě, tak u nás a také historie olympijských her, starověkých i novodobých.

Klíčová slova: tenis, olympijské hry, historie, medailisté

Author's first name and surname: Petr Smolka

Title of the master thesis: Czechoslovak and Czech tennis at the Olympic Games

Workplace: Department of Social Sciences in Kinanthropology

Supervisor: Mgr. Milada Truksová

The year of presentation: 2021

Abstract: The main aim of this thesis is to map the participation of Czechoslovak and Czech tennis players at the Olympic Games. The result is the profile about each of our medalists at the modern Olympic Games from 1896 to 2016. The work also maps the history of tennis – its forerunners and the beginnings of tennis as we know it now in the world and in our country, as well as the history of the Olympic Games, ancient and modern.

Key words: tennis, olympic games, history, medalists

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci zpracoval samostatně pod vedením Mgr. Milady Truksové, uvedl všechny literární i odborné zdroje a řídil se zásadami vědecké etiky.

V Olomouci, dne

.....

Děkuji Mgr. Miladě Truksové za odborné vedení a cenné připomínky při mé závěrečné práci.

OBSAH

1 ÚVOD	8
2 PŘEHLED POZNATKŮ	9
2.1 Tenis	9
2.1.1 Historie tenisu v různých zemích.....	9
2.1.2 Významné soutěže	12
2.1.2.1 Wimbledon	12
2.1.2.2 Davis Cup.....	14
2.1.3 Vývoj techniky	17
2.1.4 Historie tenisu v českých zemích.....	18
2.1.4.1 Bratři Koželuhové	23
2.1.4.2 Jaroslav Drobný.....	25
2.2 Olympijské hry	26
2.2.2 Starověké olympijské hry	26
2.2.3 Novodobé olympijské hry	29
2.2.4 Amatérismus x profesionalismus	31
3 CÍLE	33
4 METODIKA.....	34
5 VÝSLEDKY	35
5.1 Tenis na olympijských hrách	35
5.2 Zlatá medaile	40
5.2.1 Miloslav Mečír.....	40
5.3 Stříbrná medaile.....	42
5.3.1 Jana Novotná.....	42
5.3.2 Helena Suková	43
5.3.3 Andrea Hlaváčková.....	45
5.3.4 Lucie Hradecká	46
5.4 Bronzová medaile	47
5.4.1 Hedvika Rosenbaumová	47
5.4.2 Ladislav Žemla/Milada Skrbková.....	48
5.4.3 Milan Šrejber	50
5.4.4 Radek Štěpánek.....	51
5.4.5 Petra Kvitová	53
5.4.6 Lucie Šafařová	55
5.4.7 Barbora Strýcová	56

6 ZÁVĚR.....	58
7 SOUHRN	59
8 SUMMARY	60
9 REFERENČNÍ SEZNAM.....	61

1 ÚVOD

Tenis je populární hra po celém světě a hraje se na jakékoli úrovni. Ať už ho hrají profesionálové, kteří objíždí světové turnaje a živí se tímto sportem nebo rekreační hráči, kteří si jdou zahrát jednou týdně čtyřhru s přáteli, aby měli nějaký pohyb. Tenis nabízí mnoho možností a může ho hrát kdokoliv. V bakalářské práci jsem se zaměřil hlavně na trénování dětí, kde jsem zužitkoval, jak už zkušenosti z doby, kdy jsem hrál tenis závodně nebo zkušenosti z trénování. V této práci jsem se rozhodl se zaměřit na tenis více z historického hlediska. Podívat se na to, jak se postupně vyvíjel ať už ve světě nebo v našich zemích. Tím hlavním v této práci je spojení tenisu a olympijských her, hlavně z pohledu československého a českého.

Tenisový turnaj na olympijských hrách nebyl pro tenisty vždy prioritou. Upřednostňovali jiné turnaje, které jim přinesly odměny a body do světového žebříčku. Proto mnohokrát nepřijeli na olympijské hry ti nejlepší tenisté ze světové špičky a radši jeli na turnaje, které jim tady tyto benefity přinesly. V posledních letech se tato situace změnila, a i ti nejlepší hráči jedou reprezentovat svou zemi.

Tuto práci jsem se rozhodl zpracovat také z toho důvodu, že se nikde nenachází takový přehled medailistů, kteří reprezentovali Československo a Českou republiku na olympijských hrách, včetně jejich shrnutí kariéry a přesných výsledků na hrách. Seznam medailistů je sice na internetových stránkách olympijského výboru a informace o nich v různých knižních zdrojích, ale nikde nejsou všechny tyto informace pohromadě.

2 PŘEHLED POZNATKŮ

2.1 Tenis

Do roku 1926 byl tenis hrou, které se mohli účastnit pouze amatérští hráči, avšak v roce 1927 byla ustanovena i asociace profesionálů a hry se mohli účastnit i hráči, kteří se věnovali tenisu profesionálně a byli za to placeni. Po tomto roce nastala situace, že byli dvě tenisové soutěže zároveň. Jedna amatérská a jedna profesionální. Zásadním rokem se stal rok 1968 kdy byla vyřešena otázka profesionalismu a amatérismu. V tomto roce vzniká „Open éra“, tzv. otevřená éra světového tenisu, kdy se mohli na turnajích potkávat současně amatéři a profesionálové. Historické tabulky jsou počítány právě od tohoto roku, protože turnajům z dřívější doby je přičítána menší hodnota díky menší konkurenci. Prvním turnajem otevřené éry byl v turnaj v Bournemouthu v roce 1968 (Lichner, 1985).

2.1.1 Historie tenisu v různých zemích

Původ hry, které se teď říká tenis lze najít již ve starověkém Římě. Hra se jmenovala „trigon“, který byl založen na podobném principu jako pozdější tenis. Hráči odráželi těžkými pálkami míče naplněné fíkovými zrny. Dalším předchůdcem tenisu byla hra „guico del pallone“. Opět tak bylo v Itálii, tentokrát v jedenáctém století. Hra se hrála na hřištích, která se nacházela u vyšších zdí nebo budov. Hráli ji tříčlenná až šestičlenná družstva a hráči se rozbíhali ze šikmých ploch zhotovených z prken a odbíjeli míč nadhozený spoluhráčem pomocí dřevěného nebo koženého chrániče na předloktí do pole soupeřů. Ti míč vraceli, a tak se střídaly údery tak dlouho, až míč zůstal ležet v jednom poli. Zpočátku se míč odrážel pouze nechráněnou rukou, ale protože to bylo bolestivé, vznikl chránič předloktí (Höhm, 1975).

Ve Španělsku byla předchůdcem tenisu hra nazývaná „pallone juego de pelota“, která je dodnes národní hrou Basků. Hru mohou hrát jak jednotlivci nebo dvojice, tak družstva o čtyřech až šesti hráčích. Velikost hřiště i stěny, o kterou se hraje, se odvíjí právě od počtu hráčů. Principem hry je odpalování míčku do stěny pomocí zobákovité pátky zvané „chiestra“. Hráči chytají míč do pátky přímo ze vzduchu a hází proti stěně tak, aby se odrazil zpět do hřiště. Pro početnější družstva je hřiště až 60 m dlouhé a 16 m široké. Zeď je široká 18 m, vysoká 9 m, základní čára je ve výši 80 cm a čára pro podání 16 až 20 m ve hřišti. Každá chyba se započítává jako bod, hraje se do 60 bodů a hráči si nesmí při hře překážet (Höhm, 1975).

Ve Francii se ve 14. století rozšířila hra „jeu de paume“ – hra dlaní. Hra byla vítaným protikladem rytířských turnajů. Dávala příležitost ke galantním projevům, ke smíšené hře mužů

a žen. Ženy dávaly vyniknout svému půvabu a muži nechávali projevit své tělesné schopnosti. Hře se věnovala nejprve šlechta, a tak se začaly narychlo upravovat hradní příkopy a nádvoří zámků. Ve hře se využívalo zdí k odražení míče, proto se později při zakládání hřišť stavěla jedna až tři stěny. Tak vznikaly otevřené dvorce, na nichž se hrála „longue paume“ – dlouhá dlaň. Začaly se stavět také míčovny, ve kterých se naopak hrála „courte paume“ – krátký dlaň. Hřiště v míčovnách mělo rozměry 30 x 10 m a bylo rozděleno na poloviny nejprve čarou, potom provazem a později sítí upevněnou ve výši boků, přes kterou hráči odráželi míč dlaní. Později, v 15. století, se začaly používat malé dřevěné rakety oválného tvaru. Ty se časem zdokonalily a vyplétaly se koženými šňůrami a střevovými strunami. Počítání dalo zřejmě základ tomu dnešnímu, protože mu bylo velmi podobné (Höhm, 1975).

Podobně jako má den 24 hodin a hodina 60 minut, se tehdejší utkání hrálo do 24 her a každá hra do 4 bodů, které se počítaly po patnácti (čtyři čtvrt hodiny). Protože hodina nepřekročí 60 minut, nesměl být ani ve hře překročen počet 60 bodů. Brzy se však ukázalo, že při rovnosti bodů 45:45 je nutno získat k dosažení hry dvou bodů. To ale znamenalo, že by počet bodů přesáhl 60. Proto se místo 45:45 začalo počítat 40:40 a za každý další bod se připočetlo 10. Při další rovnosti bodů se místo 50:50 stav vrátil opět na 40:40. Podobně to bylo i s počítáním her, když bylo nutné za stavu 23:23 vyhrát dvě hry, se stav vrátil na 22:22. Protože ale utkání trvalo příliš dlouho, začalo se hrát do 12 a poté do 6 her (Höhm, 1975).

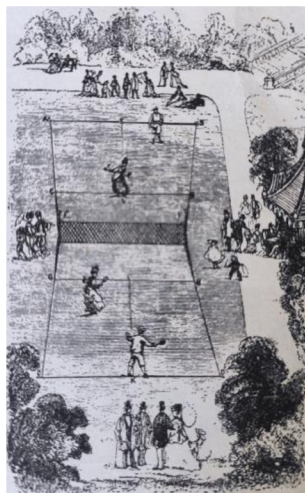
Hry probíhaly za stále konverzace, kdy hráči a hráčky byli oděni do společenských úborů. Hra se stala módou i pro panovníky Evropy. Zajímavostí je, že například Ludvíku XV. naordinoval lékař pro zhubnutí pravidelný pohyb v míčovně nebo že za krále Jindřicha VIII. servíroval jeho sluha, protože král považoval podání za obtížné. Ke králům se váže pravděpodobně i vznik druhého podání, protože se jeden z panovníků rozhodl podávat podruhé, když zkažil první podání (Parsons, 2019).

V 16. a 17. století se tato hra rozšířila z Francie do střední a západní Evropy, převážně na knížecí dvory, do budov vznešené společnosti nebo také na některé univerzity. Mezi prostý lid se hra dostala až v 17. století, kdy se hrála v daleko sportovnějším duchu a pod širým nebem. V míčovnách se přestala hrát v 18. století po francouzské revoluci (Höhm, 1975).

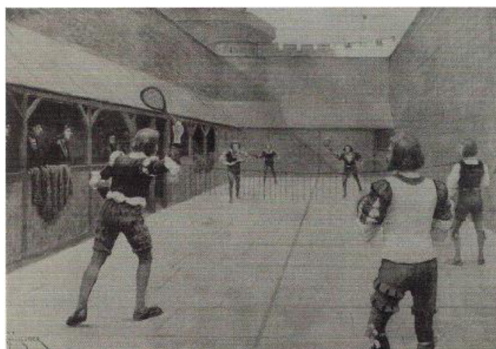
V Anglii se ujala „jeu de paume“ již v 15. století pod názvem „tennis“. Angličané přemýšleli, jak převést hru z míčoven ven, na zelené trávníky. V 17. a 18. století pravděpodobně vznikla takto řada příbuzných her jako „field – tennis“, „real – tennis“ a další. Největší překážkou této snahy byly míče, hlavně jejich materiál. Pro „jeu de paume“ se užívalo buď míčů s koženým obalem naplněných ústřížky plátna smíchanými s kousky kůže, nebo míčů korkových. Tyto míče ale odskakovaly pouze na kamenné nebo dřevěné podlaze míčoven a

nebyly vůbec vhodné na travnatý povrch. Teprve v 19. století, kdy byly v Anglii vyrobeny první gumové míče, byl tento problém vyřešen (Höhm, 1975).

Kolem roku 1830 se začaly množit pokusy stanovit pravidla nové síťové hry s raketou a míčem. Zásadní a rozhodující krok udělal v roce 1874 major Wingfield, když přihlásil na patentovém úřadě pravidla hry, kterou nazval „sféristikou“. Hřiště připomínalo vzhledem přesýpací hodiny. U základních čar bylo široké 9,15 metru a u sítě 6,37 metru. Síť byla vysoká 1,5 metru a hra připomínala dnešní badminton. Hrál se do 15 bodů, a to jak ve dvouhře, tak ve čtyřhře. Podávalo se vždy jen z jedné strany, na níž byla vyznačena značka pro podávajícího, a na druhé bylo vyznačeno pole podání. Bod mohla získat jen podávající strana, která ztratila právo podání, když udělala chybu a začal podávat soupeř. V roce 1875 byla vyzkoušena hra s pozměněnými pravidly a byla pojmenována „lawn – tennis“. Při této hře nabyl dvorec pravoúhlého tvaru a pole podání byla vyznačena na obou stranách dvorce. Body se počítaly po vzoru „real – tenisu“, tedy anglické verze „jeu de paume“. První anglický klub, který převzal hru s těmito pravidly, byl All England Croquet Club. Reforma pravidel byla provedena během prvního roku a pak už se v zásadě neměnila. Bylo podle nich sehráno i I. národní mistrovství Anglie 9. června 1877 ve Wimbledonu. V roce 1883 byla síť snížena ze 122 cm na 91 cm uprostřed sítě a připojilo se pravidlo, že se podání opakuje, jestliže se míč dotkl sítě a dopadl do správného pole. S růstem popularity tenisu i jeho vývojem souvisí i vývoj mezinárodních soutěží. Od roku 1900 se pořádá Davisův pohár – soutěž národních družstev (Höhm, 1975).



Obrázek 1. Sféristika (Höhm, 1975)



Obrázek 2. Tenis ve Windsoru (Parsons & Wancke, 2019)

2.1.2 Významné soutěže

Významných tenisových soutěží a turnajů je mnoho, jako například Grand Slamy nebo dále například Fed Cup, ženská týmová soutěž. V této kapitole se ale zaměřím na dvě nejvýznamnější z pohledu historie, a to je Wimbledon a Davis Cup.

2.1.2.1 Wimbledon

Wimbledon je nejstarší a nejvýznamnější tenisový turnaj na světě. Turnaj nese název podle londýnského předměstí, v němž sídlí All England Club, pořadatel turnaje. Vítězství na tomto turnaji je hodnoceno jako největší individuální úspěchem. Tak se Wimbledon zapsal do historie tím, že velké postavy tohoto turnaje určovaly vývoj tenisové hry po technicko – taktické stránce (Lichner, 1985).

Myšlenka o uspořádání turnaje se zrodila v hlavě novináře Henryho Jonese. Stalo se tak v roce 1877, tři roky poté, co dal major W. C. Wingfield patentovat tenisovou hru. J. H. Walsh, vydavatel sportovních novin a jeden ze zakládajících členů All England Clubu tuto myšlenku podpořil a věnoval pro vítěze putovní stříbrný pohár (Lichner, 1985).

První ročník Wimbledonu se hrál od 9. do 19. července 1877 a startovalo v něm 22 hráčů a finále sledovalo 200 diváků. Vítězem se stal Spencer William Gore. O rok později, v souladu s pravidly soutěže obhájil titul v jediném utkání v tzv. vyzývacím finále (tento formát turnaje vydržel až do roku 1921), proti vítězi kvalifikace Franku Haddowovi. Na Gorovu volejovou hru u sítě si F. Haddow připravil do té doby neznámou taktiku vysokého lobu a zvítězil. Gorre a Haddow již poté ve Wimbledonu nehráli a další dva ročníky vyhrál J. T. Hartley se svou hrou od základní čáry. Ten v roce 1881 prohrál v nejkratším wimbledonském finále Williamem Renshavem za 37 minut. William se svým bratrem Ernestem udali tenisu nový tón – dali mu charakter fyzicky náročného sportu. Zavedli vícehodinové denní tréninky. Jejich voleje a

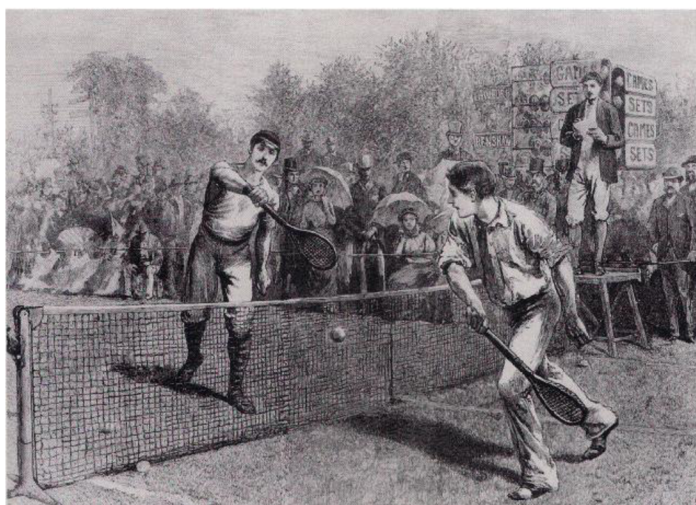
smeče, jimiž ovlivnily styl úderů, měly vynikající úroveň. William vyhrál wimbledonskou dvouhru šestkrát v řadě a poté ještě jednou. Jeho bratr vyhrál dvouhru jednou a společně potom vyhráli pětkrát čtyřhru, která se na turnaji hraje stejně jako ženská dvouhra od roku 1884. O další kvalitativní skok se postarali bratři Reginald a Lawrence Dohertyovi, kteří povýšili hru na závodní sport, čímž se tenis stal ještě přitažlivější a atraktivnější pro diváky. Jejich hra byla rychlá, výbušná a plná technické dokonalosti. To dokazují také výsledky – Reginald vyhrál dvouhru v letech 1897 – 1900 a jeho bratr Lawrence v letech 1902 – 1906. Společně poté vyhráli také čtyřhru, a to rovnou osmkrát (Lichner, 1985).

Po tomto britském období se začali objevovat také vítězové z jiných zemí. Prvním byl v roce 1907 Australan Norman E. Brooks. Mezi lety 1910 – 1913 vítězil W. Tony Wilding z Nového Zélandu. Mezi nejslavnější jména wimbledonské i tenisové historie patří další vítězové. Američan Bill Tilden, který vyhrál v letech 1920 a 1921 a poté ještě v roce 1930 a Francouzka Suzanne Lenglenová. Její dominance na Wimbledonu byla neuvěřitelná. Vyhrála zde v letech 1919 – 1923, a poté v roce 1925. V roce 1924 odstoupila pro nemoc a v roce 1926 odstoupila z turnaje pro nedorozumění s hlavním rozhodčím. Její první vítězství bylo nejnáročnější, kdy odvrátila ve finále 2 matchbally. Celkově z 32 wimbledonských zápasů ve dvouhře vyhrála 19 se ztrátou dvou a méně her a prohrála jen dva sety. Suzzane svou hrou předběhla dobu jak po technické, tak koncepční stránce o dvě desetiletí. Měla skvělý pohyb po dvorci a předváděla moderní útočnou hru, kdy hrála voleje i smeče v pohybu a bylo těžké ji prohodit (Höhm, 1975).

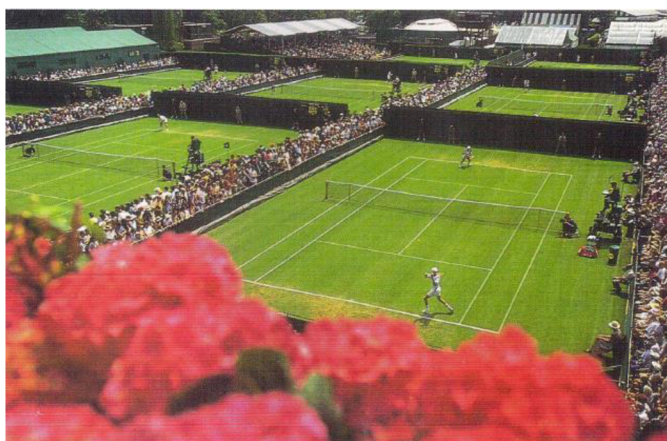
V roce 1968 se stal Wimbledon otevřeným turnajem a mohli se ho tedy zúčastnit jak amatéři, tak profesionálové. Prvním vítězem se stal Rod Laver, který se předtím nemohl Wimbledonu zúčastnit, protože přestoupil v roce 1963 k profesionálům. Mezi ženami vyhrála Američanka Billy Jean Kingová, pro niž to byl třetí titul v řadě. Mezi další známé vítěze Wimbledonu se řadí Jimmy Connors, Arthur Ashe, Björn Borg – vítěz 1976 - 1980, John McEnrou, Boris Becker – v roce 1985 se stal nejmladším vítězem v 17 letech, Chris Evertová, Martina Navrátilová – 9 titulů ve dvouhře, 7 ve čtyřhře a 4 ve smíšené čtyřhře, Steffi Grafová, Andre Aggasi, Pete Sampras – vítěz dvouhry 1993 - 1999, Goran Ivanišević – jediný vítěz, který startoval na divokou kartu, Roger Federer – 8 titulů, z toho 5 v řadě, Rafael Nadal, Novak Djoković, Andy Murray – titul v roce 2013 – první britský titul po 77 letech, Serena a Venus Williamsy – 7 a 5 titulů ve dvouhře, společně vyhrály šestkrát čtyřhru (Lichner, 1985), (Parsons & Wancke, 2019).

Mezi české a československé zástupce, kteří slavili úspěch na Wimbledonu se řadí Jaroslav Drobný, který vyhrál v roce 1954. Dalším vítězem byl Jan Kodeš v roce 1973. Mezi

poražené mužské finalisty se řadí Ivan Lendl a Tomáš Berdych. Mezi ženami triumfovaly Jana Novotná a Petra Kvitová. Jana Novotná také byla ještě dvakrát ve finále a vyhrála čtyřhru s Helenou Sukovou nebo také Martinou Hingisovou reprezentující Švýcarsko. Dalšími vítěžkami ve čtyřhře se staly Květa Peschkeová, Barbora Krejčíková, Kateřina Siniaková, Barbora Strýcová a ve smíšené čtyřhře se k nim přidal ještě Cyril Suk, Leoš Friedl a Iveta Benešová. Mezi poražené finalisty čtyřhry se řadí pár Jiří Novák, David Ríkl a Andrea Hlaváčková s Lucií Hradeckou.



Obrázek 3. Semifinále Wimbledonu 1881 (Parsons & Wancke, 2019)



Obrázek 4. Wimbledon (Parsons & Wancke, 2019)

2.1.2.2 Davis Cup

Davis Cup je mezinárodní soutěž mužských tenisových družstev, která byla založena v roce 1900 v USA pod názvem The International Lawn Tennis Championship. Patří mezi nejstarší, nejrozšířenější a nejpopulárnější sportovní soutěže vůbec. Název dostala soutěž podle

amerického tenisty Dwighta F. Davise, který při jejím založení věnoval pro vítěze putovní cenu – pozlacenou stříbrnou mísu na salát v hodnotě asi 1000 dolarů (Lichner, 1985).

Podnět k založení soutěže dala v roce 1897 Americká tenisová asociace, která navrhla, aby se uskutečnila přátelská utkání USA – Velká Británie. Konečná představa o soutěži ale byla jiná. Davis Cup se měl stát mezinárodní soutěží, které by se zúčastnily všechny členské země Mezinárodní tenisové asociace. K prvnímu ročníku se však přihlásily pouze týmy USA a Velké Británie, a to ještě bez nejlepších hráčů. Utkání se hrálo v prvním srpnovém týdnu v Longwoodu u Bostonu. V roce 1904 se k soutěži přidaly Rakousko, Francie a Belgie a o rok později Austrálie. V roce 1921 se účast rozšířila na třináct národů a v roce 1923 již bylo potřeba přihlášené státy rozdělit do dvou pásem, amerického a evropského. V roce 1952 přibýlo pásmo třetí, asijské (Höhm, 1975).

Davis Cup měnil během let několikrát systém soutěže hlavně co se týkalo zápasů a play off v pásmech. Velkou změnou bylo v roce 1971 zrušení vyzývacího kola, které bylo stejné jako v začátcích Wimbledonu. Vítěz předchozího ročníku hrál až finále a k tomu ještě na domácí půdě. To pravidlo bylo zrušeno proto, že příliš zvýhodňovalo vítěze předchozího ročníku (Parsons & Wancke, 2019).

Další velkou změnou bylo spojení profesionálního a amatérského tenisu. První tři roky byl Davisův pohár omezen na tenisty evidované jako „registrovaní“ – tedy ty, kteří pobírali odměny na otevřených turnajích, ale stále uznávali autoritu národního svazu, a tudíž měli také nárok soutěžit v tzv. amatérských soutěžích. Nastávaly také problémy, kdy vlády zakazovaly startovat státům proti jiným kvůli politickým důvodům (Parsons & Wancke, 2019).

Do Davis Cupu se zapojilo od jeho založení již 162 zemí. Nejvíc triumfů má USA a to 32. Dál Austrálie (28), Británie s 10, ale z toho 9 bylo před zrušením vyzývacího kola, Francie (10), Švédsko (7, všechny od nástupu Björna Borga), Španělsko (5), Česká republika (3, z toho jedno jako Československo), Německo (3, z toho 2 jako západní Německo), Rusko a Chorvatsko (2), Itálie, Argentina, Švýcarsko a Srbsko (1), Jižní Afrika (1, bez boje) (Parsons & Wancke, 2019).

Naši tenisté byli v Davisově poháru velmi úspěšní. V roce 1921 sice prohrálo naše první družstvo ve kterém hráli Ardelt, Just a Žemla zahajovací utkání s Belgií 2:3, ale již v roce 1924 se českoslovenští tenisté probjovali do finále evropského pásma. To se opakovalo i v letech 1928, 1931, 1935 a 1937. Podíl na těchto úspěších měli Ardelt, Just, Žemla, Macenaur, Jan Koželuh, Menzel, Hecht, Maršálek, Caska, Síba a Cejnar (Höhm, 1975).

V roce 1947 Československo poprvé zasáhlo do mezipásmových bojů. Ve finále evropského pásma porazilo Jugoslávii a prohrálo až ve finále mezipásmovém s Austrálií 1:4.

O rok později naši porazili opět všechny evropské soupeře a v mezipásmovém finále opět padli s Austrálií, tentokrát 2:3 (Höhm, 1975).

Výraznějšího úspěchu se potom českoslovenští tenisté dočkali až v roce 1973 kdy se dostali do mezipásmového semifinále, kde prohráli s Austrálií. V roce 1975 už to bylo finále Davisova poháru proti Švédsku. To táhl dopředu v té době téměř neporazitelný Björn Borg, který vyhrál oba své zápasy a Švédsko zvítězilo 3:2 (ČTS, 1996).

O pět let později, v roce 1980 se českoslovenští tenisté dostali opět do finále. To se hrálo v Praze a soupeřem byla Itálie. Náš tým tvořili Ivan Lendl, Tomáš Šmíd, Pavel Složil a Jan Kodeš. Dle papírových předpokladů měl být stav finále po prvním dnu 1:1. Ale Tomáš Šmíd překvapil a vyhrál svůj zápas 3:2 na sety a Ivan Lendl zvládl svůj zápas 3:1. V dalším dnu spolu nastoupili do čtyřhry a vyhráli ji 3:2 na sety a zajistili Československu první triumf v Davisově poháru. Další den už se jenom dohráli zápasy na dva vítězné sety. Konečný výsledek byl poté 4:1 pro Československo a znamenal největší úspěch československého tenisu v historii. Byl to také poslední ročník pro Davis Cup, kdy se hrálo na pásma. Od roku 1981 se utvořila světová skupina, která čítala 16 týmů a mohlo se z ní sestoupit, nebo do ní postoupit (ČTS, 1996).

Dalšího velké úspěchu v Davis Cupu dosáhli tenisté v roce 2012, to už jako Česká republika. Tehdy reprezentovali Tomáš Berdych, Radek Štěpánek, Lukáš Rosol a Ivo Minář. Ve finále v Praze narazili na Španělsko a oplatili mu porážku z finále z roku 2009 a zvítězili 3:2, kdy rozhodující bod získal Radek Štěpánek proti Nicolasi Almagrovi. V dalším roce se opět naši tenisté dostali do finále, tentokrát proti Srbsku. Pro domácí Srby získal 2 body Novak Djokovič, který zdolal jak Tomáše Berdycha, tak Radka Štěpánka. Oba ale společně vyhráli čtyřhru a porazili také Dušana Lajoviče a český tým zvítězil 3:2 a jako pátému týmu v historii se mu povedlo obhájit vítězství (Davis Cup, 2021).

Od roku 2019 se opět měnil formát soutěže, aby byla atraktivnější. Byl zaveden jednotýdenní finálový turnaj s 18 účastníky na neutrální půdě. Do něj se musí dvanáct týmů se musí kvalifikovat, dva dostávají divokou kartu a zbytek tvoří semifinalisté předchozího ročníku. Týmy hrají v šesti tříčlenných skupinách, z nichž postupují vítězové a dva nejlepší týmy do vyřazovacích bojů.



Obrázek 5. Salátová mísa (Parsons & Wancke, 2019)

2.1.3 Vývoj techniky

V tenise se neustále vyvíjela také technika. V prvních letech byl tenis zdlouhavá hra od základní čáry, při které se podávalo zespoda. Již od zahájení wimbledonského turnaje přicházeli nejlepší tenisté s novými údery. Vítěz prvního Wimbledonu, S. W. Gore užíval již v roce 1877 volej. Volej a podání značně zdokonalili bratři, W. a E. Renshawovi a k tomu také zavedli smeč. P. F. Hadow zase přišel s lobem. Zakladatel Davis Cupu, D. F. Davis zase přišel s rotovaným podáním. Tyto technické novinky vyvolaly odpor a vlnu protestů konzervativních Angličanů, takže se vážně jednalo o zákaz voleje a smeče. Nakonec ale zvítězil názor, že útok má v tenise opodstatnění a obohacuje hru (Höhm, 1975).

Před rokem 1900 se užívalo hlavně řezaných úderů, jež bylo možné provádět s jistotou a malým výdejem energie. Slabinou byl pomalý let míče a nesnadné prohození síťaře. Proto se taky začaly používat údery s horní rotací. Tento typ úderu umožňoval to, že do něj šla vložit velká síla. Avšak údery se odehrávaly, až když míč po odskoku klesal. Poté přišlo období úderů přímých, ke kterým bylo potřeba naprosto pevné zápěstí. Tento typ úderů vyžadoval přesnou práci nohou a bylo možno míč udeřit ve vyšším bodě (Höhm, 1975).

Tyto typy úderů se střídaly a vedly k různým typům hry. Někdo si zakládal na silném podání a přechodu na síť. Ti nejlepší poté střídali všechny údery a využívali celý dvorec k tomu, aby porazili soupeře. Asi do roku 1932 převládaly ve hře údery ze základní čáry nad voleji. Poté začala získávat převahu útočná hra založená na silném podání a přechodu k síti (Höhm, 1975).

Tenis se na přelomu 19. a 20. století ve svém moderním pojetí dostával do zbytku světa, třeba i do Panamy, na Nový Zéland nebo do Durbanu. Současně se začínala konat první mezinárodní mistrovství a začaly zakládat tenisové asociace. I když se tenis jako první hrál

oficiálně v Británii, první tenisová asociace vznikla v USA. Tenisová asociace Spojených států (původně United States Lawn Tennis Association) byla založena v roce 1881, v Británii to bylo až v roce 1888. Mezinárodní tenisová federace byla založena až v roce 1913. Vznikla sloučením národních svazů v mezinárodní tenisovou organizaci, která se nazývala Fédération International de Lawn Tennis (FILT). Tato organizace později změnila své jméno v roce 1977 na International Tennis Federation (ITF) a pod tímto názvem je známa dodnes (Linhartová & Koromházová, 2009).

Tenis nemá žádné oficiální mistrovství světa, jako je například každoroční MS v hokeji nebo MS ve fotbale, které se koná jednou za čtyři roky. Koná se ale mnoho turnajů, které jsou pořádány různými státy. Největšími turnaji jsou tzv. „grandslamy“. V Anglii je to již zmiňovaný a velmi známý Wimbledon. Dalšími takovými turnaji jsou „Australian Open“, které se koná v Sydney, dále je to „French Open“, konající se v Paříži a „US Open“ v New Yorku.

2.1.4 Historie tenisu v českých zemích

První tenisový turnaj v českých zemích se hrál v roce 1879 v Chocni, a to v zámeckém parku knížete Kinského. Byl to také zcela první turnaj v Rakousku – Uhersku. Vítězové byli odměňováni cenami, a dokonce některé z cen byly vypláceny penězi. Zájem o tenis se začal zvedat i v našich zemích. Míčovny byly postaveny v Čechách, známá je ta na Hradčanech. V roce 1884 se u nás nacházelo 483 dvorců, kde se hrál tenis. Byly hlavně tam, kde měla šlechta zámky, parky a zahrady. Na konci devadesátých let se tenis rozvíjel opravdu hodně rychle, avšak hrálo se pouze na soukromých hřištích a hrála jen šlechta (ČTS, 1996).

V letech 1890 – 1893 se podařilo založit, i když přes odpor rakouských úřadů, první české sportovní a tedy i tenisové kluby. Tyto kluby neměly schváleny klubové stanovy a byli více společenské než sportovní, ale v tomto ohledu bylo důležité, že už se hrál tenis. Z této doby jsou záznamy o činnosti Českého Lawn – tenisového Cerclu z pražského Štřeleckého ostrova, Českého Lawn – tenisového kroužku, později klubu, který založil a později i vedl dr. Rössler – Ořovský a vznikaly i další kluby v Praze, jako například na Letné nebo na Štvanici (Chvátal & Kreuz, 1993).

Tenis se ale nehrál jen v Praze. Kolem roku 1890 nechala postavit paní Rösslerová na vlastní náklady v Brandýse nad Orlicí dvorec a až do roku 1896 se tam pravidelně scházela výhradně česká společnost. Ve stejné době byl učiněn pokus vybudovat první dvorec v Chrudimi a 21. dubna 1891 byl založen tenisový oddíl ve Sportovním klubu Chrudim. V témže roce se konal v Plzni mezinárodní turnaj v tenise, který organizovali důstojníci místní posádky v kasárnách. Tento turnaj se hrál za velkého zájmu diváků. V roce 1893 se plzeňští

tenisový zájemci sdružují v samostatný tenisový odbor při Českém klubu velocipedistů. Tyto zprávy vzbudili zájem v celé měšťanské společnosti Plzně. Josef Cífka, poručík rakouské armády v městském parku uspořádal exhibici, kde předváděl tenis. Na akci byly rozeslány pozvánky předním občanům a psalo se o ní také v novinách (ČTS, 1996).

Prvním samostatným tenisovým klubem byl I. Český Lawn – tenisový klub Praha (I. Č. L. T. K. Praha) a hlavně proto, že to byl první samostatný tenisový klub a ne kroužek či odbor již založeného sportovního klubu. Jeho začátky se objevují již v roce 1891, to byl dr. Rössler – Ořovský přeložen do Prahy. V roce 1892 najmul tři dvorce od německého klubu na Židovském ostrově a současně i založil Český Lawn – tenisový klub. O rok později se spojuje s Českým Lawn – tenisovým Cercle a vzniká I. Č. L. T. K. Praha. Sídlo má na Střeleckém ostrově a má osmdesát členů. V roce 1894 klub prosperuje, ale kvůli vysokému nájemnému se musí přestěhovat do Holešovic na pozemky Závodní dráhy cyklistů. V tomto období do klubu vstoupilo hodně studentů, ze kterých potom vzešla vynikající tenisová reprezentace. Byli to Zdeněk Hammer, Karel Neumann, Zdeněk Žemla a Ladislav Žemla. V roce 1895 uspořádal I. Č. L. T. K. Praha národní klubový turnaj a jeho vítězem se stal Josef Cífka. Turnaj se vydařil a poté se konal na stejném místě až do roku 1900, kdy se klub znovu stěhoval. V tomto roce se klubu naskytla příležitost a zakoupil dvorec na ostrově Štvanice, ke kterému brzo přistavěly další dvorce a klubovnu. Díky dobré poloze a příjemnému prostředí klub brzy přilákal mnoho nových členů. Praha a Plzeň tedy mají největší podíl a zásluhu na založení české tenisové tradice (Chvátal & Kreuz, 1993).

Tenis se ale nerozvíjel pouze v Praze nebo Plzni. Na mnoha místech byly tenisové dvorce. Například v Klatovech byl tenisový dvorec už v roce 1888, který se nacházel v kasárnách. Další dvorce byly na příklad v Rokycanech, Táboře, Sušici, Rokycanech, Šumperku a dalších. V Pardubicích vybudoval první soukromý dvorec baron Arthur Kraus, který byl sportovním nadšencem a na dvorci poté uspořádal v roce 1896 první tenisový turnaj o titul Mistra královského města Pardubic. V Karlových Varech bylo v roce 1906 otevřeno šest tenisových dvorců, ke kterým patřila i klubovna, která byla považována za jednu z nejmodernějších v Evropě. V Přerově se o rozvoj tenisu postaral v roce 1891 profesor místního gymnázia Chlumský. V roce 1899 byl v městě obnoven Klub českých velocipedistů a profesor se podílel i na výstavbě dalšího dvorce (Chvátal & Kreuz, 1993), (Štěpančík, 2009).

Tenis se hrál také v Brně. První zmínky jsou z roku 1894, ale to bylo ještě v německém klubu BLTK v Lužánkách. V roce 1897 byl pak ustanoven první Český tenisový kroužek, jehož dvorec se nacházel pod Špilberkem. Profesor Florián Dvořák, který byl jedním z velkých

propagátorů tenisu jak v Čechách, tak na Moravě, působil ve sportovním klubu Moravská Slavia, který se nacházel v Pisárkách (Chvátal & Kreuz, 1993).

V Prostějově se začalo s tenisem v roce 1900, kde se sice tenis hrál jen na soukromých dvorcích, ale bylo jich nejvíce na celé Moravě. Veřejné tenisové dvorce byly postaveny až v roce 1911. Zmínky o tenisu jsou také z Olomouce, Holešova nebo Kroměříže (Chvátal & Kreuz, 1993).

Nacházel se u nás také travnatý dvorec, a to ve Velkých Popovicích a hrálo se na něm už od roku 1896. Postavil ho baron Ringhofer, který byl v té době jedním z nejlepších tenistů u nás. Dvorec patřil mezi nejlepší v Evropě a potvrzovali to také angličtí tenisté, kteří na něm hrávali (Chvátal & Kreuz, 1993).

Na přelomu 19. a 20. století bojuje tenis u nás za svou samostatnost. V Praze se o to snaží hlavně I. Č. L. T. K. Praha. Největším pražským tenisovým klubem byl v té době německý Deutscher Lawn – tennis club, který měl sídlo na Malé Straně. Tento klub pořádal každoročně tradiční turnaj, kde startovali ti nejlepší tenisté té doby. V roce 1905 na tento turnaj přihlásil I. Č. L. T. K. Praha své nejlepší hráče, a to bratry Žemly. Ti jako studenti nesměli na oficiálních turnajích startovat, a tak byli v přihlášce jména Zdeněk Jánský a Ladislav Rázný. Bratři se dostali až do finále, kde zdolali nejlepší pár Evropy, Wessely – Kinzel. Toto vítězství provázelo velké nadšení a radost a podpořilo český zájem o samostatnost. Otázka samostatnosti českého sportu se poté dostávala do popředí zájmu, hlavně co se týkalo účasti na mezinárodní scéně (Lichner, 1985).

V roce 1906 vznikla Česká Lawn – tenisová asociace. Hlavní zásluhu na tom měl dr. Václav Důras, předseda I. Č. L. T. K. Praha. Právě on už rok předem založil přípravný tenisový výbor Českých tenisových klubů a připravoval společnou organizaci společně se zástupci českého tenisu. Počátky asociace byly skromné. Přihlásilo se do ní jen sedm klubů a na schůzi se dostavilo pouze pět zástupců. Prvním předsedou byl zvolen dr. Důras. Ve funkci vydržel pouhé dva roky a to proto, protože jeho nekompromisní postoj ve vedoucí funkci vedl k častým rozporům v tenisovém hnutí, a dokonce i ve vedení asociace. Části členů se zdál jeho postoj příliš důsledný a radikální, a tak se snažili najít řešení, které by bylo přijatelné i pro rakouské úřady. Předsednická funkce ale nebyla vůbec jednoduchá, svědčí o tom, že jeho nástupci se ve vedoucí funkci střídali po roce (Chvátal & Kreuz, 1993).

V roce 1908 proběhl červnový kongres Rakouského fotbalového svazu. Tam byl vyloučen Český fotbalový svaz z Mezinárodní federace a zároveň s touto sankcí, jako další diskriminační opatření, byl vyhlášen bojkot českých tenistů. Tady ty události vznikly z toho, že Češi požadovali, aby na velkých akcích mohli vystupovat jako samostatná národní složka pod

českou vlajkou. Proti tomuto požadavku ostře vystupovali rakouské orgány podporované říšskými Němci a docházelo k velkým rozporům. Nepříjemnost čekala poté české tenisty na turnaji v Krakově. Tam oznámili zahraniční hráči, že nenastoupí proti nám, aby jim nehrozil potom třeba roční zákaz činnosti. Pořadatelé to ale vymysleli tak, že po skončení oficiálního turnaje vyhlásili hned turnaj neoficiální, kde mohli startovat všichni tenisté a zároveň byly na turnaj vypsány lepší odměny. Češi ovládli všechna první místa (Lichner, 1985), (ČTS, 1996).

O rok později se prosadila postava dr. Rösslera - Ořovského, který měl v té době v Evropě velké jméno, patřil mezi nejuznávanější činovníky a měl dobré styky. Ten přihlásil Českou Lawn – tenisovou asociaci za člena Anglického Lawn – tenisového ústředí. Tento krok se podařil, a to umožnilo našim tenistům startovat i na olympijských hrách v Londýně v roce 1908. Her se zúčastnili i například bratři Žemlové (ČTS, 1996).

Diskriminace českého tenisu trvala až do roku 1910, kdy byly zrušena. Od té doby mohli naši tenisté startovat všude. V té době měli reprezentanti normální zaměstnání nebo studovali, protože tenis byl amatérským sportem. Tenis u nás se rozrůstal, přibývali kluby a hrálo se v každém větším městě (Chvátal & Kreuz, 1993).

Nová samostatná éra československého tenisu nastala až po zrodu Československé republiky v 1918. Důležitá byla dvě data - 13. 12. 1918, kdy proběhla první poválečná a přípravná schůze. Druhé datum bylo na jaře 1919, kdy na několika setkáních vznikla Československá lawn – tenisová asociace (ČLTA). Nová organizace se přihlásila o členství v Mezinárodní lawn – tenisové federaci a byla hned přijata (Chvátal & Kreuz, 1993).

Prvním předsedou ČLTA byl zvolen dr. Jaroslav Just, který stál v čele České lawn – tenisové asociace již v roce 1912. Ten tuto funkci vykonával až do své smrti v roce 1928. Mezitím předsednictvo vypracovalo stanovy, které platily až do roku 1935, i když s některými malými změnami a stvrzovaly suverenitu vzniklého orgánu. Bylo v nich napsáno třeba tohle: „Československá lawn – tenisová asociace spojuje všechny útvary, které pěstují v ČSR tenis, ke společné ochraně a podpoře tohoto sportu a rozhoduje o všech otázkách týkajících se tenisu v ČSR. Jedině jí proto přísluší zastupovat československý tenis doma i v zahraničí, jediné ona může navazovat mezinárodní styky, pořádat mezinárodní turnaje a mistrovství ČSR, povolovat pořádání všech domácích turnajů a má všeobecnou disciplinární pravomoc. Vydává pravidla amatérského tenisu a bdí nad jejich zachováním.“ (Chvátal & Kreuz, 1993, 30).

Od roku 1921 až do roku 1938 Českoslovenští tenisté několikrát výborně reprezentovali v Davis Cupu. Několikrát se dostali do pásmového finále, dokonce i do mezipásmového. Posledním Davis Cupovým vystoupením před válkou byla prohra 2:3 s Jugoslávií. Utkání

plánované na rok 1939, které se mělo odehrát s Norskem, se již neuskutečnilo z důvodu okupace (ČTS, 1996).

Druhá světová válka znamenala pro tenis velký útlum a v průběhu války se na našem území vůbec nehrál. Již před válkou, v roce 1938 Mnichovský diktát zcela změnil naše hranice a postižen byl i tenis. Na území Čech ztratila asociace deset klubů, na Moravě a ve Slezsku to bylo také deset klubů. Na Slovensku jich bylo čtyřiatřicet (Lichner, 1985).

Tenisový život se začal probouzet po válce, kdy se začal dostávat do všech společenských vrstev, čímž se z něj stal jeden z nejrozšířenějších sportů v Československu. Po válce se snažil tenis i další sporty navázat na prvorepublikové tradice a styky se zahraničím, což se po únoru v roce 1948 setkalo s odporem z vládní strany a různé sankce a postihy vůči klubům na sebe nenechali dlouho čekat. Docházelo k přejmenování klubů nebo odvolávání hráčů. Československý sport se tak dostal do mezinárodní izolace, a to donutilo některé hráče emigrovat, mezi nimiž byl i Jaroslav Drobný (Lichner, 1985).

Rok po únorovém převratu došlo ke sjednocení československé tělovýchovy a sportu. Z tenisových klubů se staly tělovýchovné jednoty (TJ) a řídicím orgánem tenisu se stala ústřední sekce tenisu ČOS (Sokol), od roku 1952 potom Československý svaz tělesné výchovy a sportu. V tomto období se rozvoj tenisu značně přibrzdil a neoprávněný přivlastek „panský sport“ způsobil, že tenis musel o svou existenci bojovat. Mnoho dvorců bylo zrušeno, zcela ustaly mezinárodní tenisové styky, nebyly míče ani rakety a s československým tenism se ve světě pomalu přestávalo počítat. Přínosem v tomto období bylo obnovení československého mistrovství, které se konalo v roce 1951 v Ostravě. V roce 1955 se stal předsedou ústřední tenisové sekce K. Abraham, který se svými spolupracovníky začal systematicky a plánovitě pracovat na obnovení někdejší slávy československého tenisu a postupně se začala rozšiřovat účast našich tenistů na mezinárodních turnajích (Lichner, 1985).

V 60. letech tedy začala obliba tenisu v Československu opět stoupat. V roce 1957 například dvojice Javorský – Suková vyhrála Roland Garros. Věra Suková poté postoupila v roce 1962 také do wimbledonského finále. Díky těmto úspěchům se otevřela cesta i dalším tenistům. V polovině 60. let začala éra Jana Kodeše, který dokázal vyhrát tři grand slamy. Úroveň československého tenisu začala opět stoupat a dokazuje to i fakt, že se Československo stalo první zemí východního bloku, kde se v roce 1969 konala konference Mezinárodní tenisové federace (Lichner, 1985).

Změny nastaly po roce 1968. Po federalizaci státu byly v roce 1969 založeny dva tenisové svazy – Český tenisový svaz a Slovenský tenisový svaz. V tomto roce vznikla také Československá tenisová asociace, která byla nadřazená oběma svazům. Asociace se pak

přejmenovala v roce 1970 na Československý tenisový svaz. K rozdělení svazů na Český a Slovenský došlo v roce 1993 a to tím, že se rozdělilo také Československo. Český tenisový svaz má sídlo v Praze, konkrétně na Štvanici (Lichner, 1985).



Obrázek 6. Tenisová hala na Smíchově v roce 1910 (ČTS, 1996)



Obrázek 7. Císařská louka v Praze v roce 1920 (ČTS, 1996)

2.1.4.1 Bratři Koželuhové

Bratři Koželuhové patřili po první světové válce k nejvýraznějším sportovním postavám nejen v Československu, ale ve světě vůbec. Bylo jich šest – Jan, František, Josef, Antonín a Karel. Všichni hráli tenis profesionálně, ale nejvíce se proslavili Karel a Jan (ČTS, 1996).

Karel Koželuh se narodil v roce 1895 v Praze. V době mezi světovými válkami bylo obvyklé, že se člověk věnoval více sportům v závislosti na ročním období. To se týkalo také Karla, který reprezentoval Československo nejen v tenise, ale také ve fotbale a hokeji. Ve fotbale hrál například za Spartu ve stejném týmu jako Vlasta Burian, ale hrál i za reprezentaci, v hokeji byl zase členem týmu, který v roce 1923 vybojoval bronzovou medaili na mistrovství Evropy a v roce 1925 dokonce medaili zlatou, když dal Karel Koželuh jediný a vítězný gól (Škutina, 1992).

Jeho život byl ale hlavně spjat s tenisem. Už ve svých šestnácti letech v roce 1911 podepsal profesionální smlouvu s mnichovským klubem IPHITOS. Němci mu platili 80 marek

měsíčně, byt a stravu. Největší tenisovou slávu přinesl Karlovi rok 1925. V tomto roce se stal ve francouzském Deauville profesionálním mistrem světa. Karel nakonec mistrovství ovládl sedmkrát, z toho šestkrát po sobě v letech 1925 – 1930. Mezitím vyhrál také třikrát titul profesionálního mistra USA. Strávil také několik let v Americe, kde trénoval například na George Bushe staršího. Trénoval také evropské šlechtice na zámku Pfauberg, nebo jako první zahraniční trenér trénoval ve Wimbledonu. V letech 1930, 1936 a 1937 trénuje Davis cupový tým USA. Účastnil se několika turné se světovými hvězdami Susan Lenglenovou nebo Williamem Tatem Tildenem, s nímž odehrál i utkání v Praze před 15 000 diváky (ČTS, 1996).

Na sklonku kariéry v letech 1947 – 1949 koučoval Karel daviscupový tým. V dalším roce už bohužel daviscupový tým nesložil. V roce 1950 zahynul jako spolujezdec při autonehodě, když se vracel z večírku a ujel mu poslední vlak. V roce 2006 byl jmenován do Mezinárodní tenisové síně slávy (ČTS, 1996).

Jan Koželuh se narodil v roce 1904 jako nejmladší ze sourozenců. Byl to vynikající reprezentant s krásným stylem. Československo reprezentoval v Davisově poháru v letech 1924 – 1930 a sehrál v něm 46 zápasů, z toho 29 vítězných. Ze začátku hrál pouze čtyřhry, a to s Ladislavem Žemlou. Jeho nejpamátnejším zápasem se stal ten s René Lacostem, který prohrál až v pátém setu a bylo o něm řečeno, že jeho hra, která byla založena na útoku a skvělých volejích a halfvolejích, předběhla svou dobu (ČTS, 1996).

V roce 1924 se zúčastnil olympijských her v Paříži. V prvním kole porazil v pěti setech Japonce Okamota 4:6, 7:5, 10:8, 4:6, 6:4. Ve druhém kole narazil na Francouze Lacosteho a prohrál s ním ve třech setech 1:6, 2:6, 1:6. Nastoupil také do čtyřhry po boku Ladislava Žemly a v prvním kole porazili nizozemský pár Leembruggen/der Feen 6:3, 6:2, 6:3. Ve druhém kole porazily švýcarský pár Ferrier/Aeslichmann 6:4, 3:6, 6:4, 6:4. Turnaj pro ně skončil ve třetím kole na raketách Richardse a Huntera z USA 2:6, 3:6, 4:6 (ITF, 2021).

Největším úspěchů dosáhl v letech 1925 – 1928. Stal se čtyřnásobným mistrem ČSR ve dvouhře i čtyřhře a také trojnásobným mistrem ve smíšené čtyřhře. V roce 1926 a 1927 se dostal do čtvrtfinále Wimbledonu, v letech 1927 a 1928 vyhrál turnaj na francouzské riviéře v Beaulieu sur Mer. V roce 1927 vítězí také na turnaji v Gmundenu a 1928 prohrává ve finále na turnaji v Římě (Lichner, 1985).

V roce 1930 přestoupil k profesionálům a po válce se usadil v USA, kde trénoval. V roce 1968 se chtěl vrátit do Československa, ale příchod sovětských vojsk mu v tom zabránil. Zemřel v roce 1973 na Floridě v USA (ČTS, 1996).



Obrázek 8. Karel a Jan Koželuhové (ČTS, 1996)



Obrázek 9. Pamětní medaile z olympijských her v Paříži Jana Koželuha (Škutina, 1992)

2.1.4.2 Jaroslav Drobný

Jaroslav Drobný se narodil v Praze v roce 1921. Patřil mezi nejlepší tenisty na světě v poválečném období. Nehrál ale jen tenis, zároveň s ním začal také s hokejem (ČTS, 1996).

Jaroslav se dostal k tenisu tím, že jeho otec dostal místo správce v ČLTK. Nejprve zde sbíral míčky hráčům v klubu, poté také na exhibicích světovým hvězdám. V roce 1928 se dostal do semifinále turnaje sběračů míčků a zaujal hrou, kterou odpozoroval od tenistů (ČTS, 1996).

Ve třinácti letech startoval na pardubické juniorce, která je mistrovstvím republiky v dorostenecké kategorii a v patnácti letech ji vyhrál. Ve třinácti letech hrál také hokej za LTC Praha (Lichner, 1985).

V roce 1938 poprvé startoval ve Wimbledonu. Vypadl sice v prvním kole, ale získal mnoho zkušeností, které mu pomohly se dostat další rok až do čtvrtého kola. Poté se během války tenis u nás nehrál, tak se mohl Jaroslav věnovat více hokeji. V tom se dostal až do

národního týmu, se kterým vyhrál v roce 1947 mistrovství světa i mistrovství Evropy. V dalším roce přivezl s národním týmem stříbrnou medaili z olympijských her ve Sv. Mořici (ČTS, 1996).

K tenisu se pořádně vrátil po válce. V letech 1945 – 49 získal vítězství na mezinárodním mistrovství Československa, třikrát vyhrál čtyřhru a jednou také smíšenou čtyřhru. V letech 1947 – 48 reprezentoval Davis cupový tým, kdy se náš tým dostal až do mezipásmového finále. Bohužel další starty za reprezentaci nepřidal, protože v roce 1949 ilegálně emigroval do Egypta kvůli komunistickému režimu. V tomto roce mu také bylo nabídnuto, aby hrál NHL za Boston Bruins, ale nabídku odmítl, protože by se nemohl věnovat tenisu (Lichner, 1985).

V roce 1946 šokoval svými výkony ve Wimbledonu. Dostal se až do semifinále, ale především zaujal tím, že porazil světovou jedničku Jacka Kramera. V tomto roce se dostal také do finále v Paříži na Roland Garros. Finále na tomto turnaji zopakoval také v letech 1948 a 1950. V letech 1951 a 1952 Roland Garros vyhrál (Lichner, 1985).

Největšího úspěchu dosáhl v roce 1954, kdy vyhrál Wimbledon. Rok poté získal britské občanství a usadil se v Londýně. Prezentoval se výbornou technikou a tvrdým servisem. Od roku 1947 – 1955 byl ve světové desítce, v roce 1954 dokonce jako světová jednička. Svůj poslední zápas odehrál v roce 1956. Za svou tenisovou kariéru vyhrál na 120 turnajů, více než kdokoli z jeho soupeřů. Kromě již zmíněných vyhrál také několikrát mistrovství Itálie nebo Německa nebo velké turnaje v Káhiře (ČTS, 1996).

Po aktivní kariéře se věnoval trénování. Postupně trénoval daviscupová družstva Jižní Afriky, Itálie a Švédska a všechny dovedl až do finále. V roce 1983 vstoupil do Mezinárodní tenisové síně slávy. Zemřel 13. září 2001 v Londýně (ČTS, 1996).

2.2 Olympijské hry

2.2.2 Starověké olympijské hry

Počátky sportu a her na řecké půdě směřují na Krétu. Archeologické nálezy zde objevují důkazy o býčích hrách, tanci, ale i boxu, zápasu a jejich kombinací. Z pozdější doby jsou vyobrazeny mykénské závody vozatajů a běžců a postupně přibývaly i další disciplíny (Dovalil, 2004).

V řeckém pohledu na svět převládal kult bohů a božstev, názor mytologický a přírodně materialistický. Stát měl poskytovat všem stejnou možnost podílet se na společenském prospěchu a harmonickém rozvoji schopností jednotlivců ve prospěch celku. Takové představy

se ovšem mohly uskutečnit pouze s jistými tělesnými a duševními předpoklady, kdy tělesné předpoklady byly kladeny na první místo. K takovému životnímu stylu patřila i řada slavností a her. Jejich program často tvořily náboženské rituály, oběti bohům, soutěže, které sloužily k poctě bohů. K nejvíce známým patřily pýthijské hry v Delfách k poctě Apolona, nemejské hry v Nemeji v Agrolidě k poctě Diově, isthmické hry na korintském Isthmu zasvěcené Poseidonovi a panathénajské hry na počest bohyně Athény. Původně v nich převažovala kultovní stránka nad pohybovou, později se to však otočilo. Tyto slavnosti přispěly ke vzniku her olympijských, které postupně získávaly na oblibě (Dovalil, 2004).

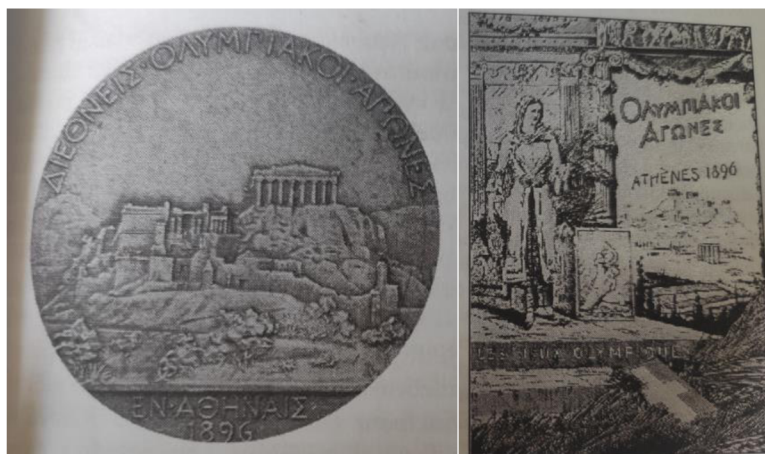
Jméno nesou olympijské hry podle místa konání. Olympie byla posvátné a poutní místo s chrámem Dia a Héry na severozápadě Peloponésu, asi 15 km od pobřeží od Jónského moře. První olympijské hry, které se konaly v roce 776 př. n. l. obsahovaly pouze jednu disciplínu, a to běh na délku jednoho „stadia“. Postupně na dalších hrách přibývali také další disciplíny. V roce 724 př. n. l. přibyl „diaulos“, běh na dvě stadia s obrátkou, v roce 720 př. n. l. byl zařazen „dolichos“, pravděpodobně sedm, později dvanáct a dvacet čtyři stadii. Rok 708 př. n. l. přinesl do her „palé“, byl to zápas podobný dnešnímu řeckořímskému a další disciplína, která přibyla, byl „pentathlón“, pětiboj, který zahrnoval skok daleký, hod diskem, hod oštěpem, zápas a běh na jeden stadion. Pravidla zápasu určovala, že se nesměly dávat údery, nesmělo se používat chvatů na pohlavní orgány, nesmělo se prsty tlačit do očí, ani škrábat či kousat. Zakázáno ale nebylo škrcení, kroucení prstů a podtrhování nohou. V technice boje se uplatňovaly jakési regionální a místní zvláštnosti a triky, jimž si někteří zápasníci pomohli. Zvítězil ten, kdo svého soupeře položil na lopatky, či ho shodil nebo vytlačil ze zápasíště. Pětiboj byl obtížnou disciplínou a byl brán jako závod těch nejlepších a nejvyspělejších atletů. Vedení v závodě se často přelévало po každé disciplíně. K celkovému vítězství stačilo podle tehdejších pravidel zvítězit ve třech disciplínách. Zajímavou soutěží bylo také házení diskem. Velikost a váha disku byly přizpůsobeny věku a síle závodníků, takže jiné byly pro dorostence a jiné pro dospělé muže. Diskem se házelo z vyvýšeného místa a meta, která ho vymezovala, se nesměla překročit. V hodu oštěpem se buď házelo do dálky, nebo na cíl. Oštěp byl oproti dnešnímu tenčí a kratší. Technika byla také jiná, házelo se vrchním či spodním obloukem a k vypuštění oštěpu se používala malá klička z koženého řemínku, do které závodník vložil prsteníček a ukazováček. I skok do dálky se lišil. Využívalo se kratšího rozběhu, ale skákalo se také z místa. Hlavní rozdíl byl ale v tom, že se ke skoku používalo zvláštních činek, „haltér“. Tyto závaží se používaly k tomu, aby závodníkovi pomohly v odskoku rychlosti skoku, ve švihu a prodlužovaly doskok. Roku 688 př. n. l. přibyl box ve velmi tvrdém provedení – „pygmé“. V roce 680 př. n. l. byl na hry zařazen

„tethripon“, což byl rychlostní závod na dvoukolových vozech s koňským spřežením. V roce 648 př. n. l. přibyly další závody – „hipposkelétion“. Byl to závod jezdců na koních, kde ale nevyhrával závod jezdec, ale majitel koně. Vozatajové museli své spřežení dokonale ovládat a také zvolit vhodnou taktiku, zejména když bylo na startu velké množství závodníků. Při těchto závodech bylo složité manévrovat a také docházelo k mnoha kolizím v zatáčkách. Na těchto hrách také přibyl „pankration“, jakási kombinace boxu a zápasu. Po delší době, v roce 520 př. n. l. přibyla disciplína „hoplítodromos“, která byla během těžkooděnců se štítem a přilbou (Sommer, 2003).

Řada vyobrazení, nápisů a maleb vypovídá o tom, jak se sportovní soutěže organizovaly, z čeho se skládaly a jak byli odměňováni či přijímáni vítězové. Přes to, že počet soutěží a disciplín stoupal, stačili je někteří atleti absolvovat skoro všechny. Proto se na vítězných deskách často opakují jména vítězů. Velice často se vyskytuje například jméno závodníka Theogéna, který podle neověřitelných zdrojů získal přes 1300 sportovních vítězství. Ze seznamu olympijských vítězů je známo přes osm set jmen (Sommer, 2003).

V Olympii se kromě sportovců shromažďovala také umělecká, společenská a politická elita. Tímto se hry staly událostí s velkým významem nejen pro sportovce, ale pro celou společnost. Her se mohl účastnit každý řecký občan, který prošel aspoň desetiměsíčním výcvikem a prokázal dostatečnou úroveň pro olympijské soutěže. Vítězové her byli odměňováni palmovou ratolestí a po skončení her olivovým věncem. Olympijský vítěz si také mohl nechat v Olympii postavit sochu, která za opakované vítězství mohla nést jeho podobiznu. Vítězství bylo považováno za vrcholný životní úspěch a ten kdo prohrál, byl vysmíván a zatracován a často se neodvážil ani domů. Nejúspěšnějším závodníkem byl Milón z Krotónu, který vyhrál olympijské hry celkem šestkrát (Sommer, 2003).

V Olympii se konalo celkem 293 olympiád, které byly pořádány i v době římské okupace Řecka, nikoli však už jako hry čistě řecké. Hry zanikly koncem 4. století našeho letopočtu zákazem císaře Theodosia I., kdy křesťanství, jako oficiální náboženství říše vystupovalo proti tělesným cvičením a hrám. Jeho nástupce Theodisius II. vydal roku 426 zákaz všech pohanských svátků, mezi něž zařadil i olympijské hry. Dal příkaz k rozbití chrámů, soch a poručil i všechny další budovy srovnat se zemí. Zbytek budov byl zničen v 6. století zemětřesením (Štekr, 2000).



Obrázek 10. Medaile a plakát I. OH 1896 v Aténách (Dovalil, 2004)

2.2.3 Novodobé olympijské hry

Moderní olympismus existuje více jak sto let a historie olympijského hnutí je bohatá. Až s nástupem renesance ve 14. století se znovu začali italští humanisté vracet k antickým vzorům a ani starořecká kalokagathia nezůstala stranou. Výchovný význam olympijských her vyzdvihl v 17. století i Jan Ámos Komenský. O sto let později například Jean Jacques Rousseau. V polovině 19. století se jimi inspiroval také Miroslav Tyrš, a to při tvorbě sokolské tělocvičné soustavy (Dovalil, 2004).

Historie také zaznamenala i praktické pokusy o obnovení olympijských her, např. v první polovině 17. století v Anglii, koncem 18. století v německém Dessau nebo o něco později ve švédském Helsinborgu. V Řecku se první hry chystaly v roce 1838 v městě Pýrgos, ale nakonec se nekonaly díky domácím vznětlivým poměrům. Nakonec se podařilo je uspořádat v roce 1859 v Aténách a obsahovaly pouze atletické disciplíny. Poté následovaly ještě trojí hry, a to v letech 1870, 1875 a 1889 (Sommer, 2003).

Mezitím německá archeologická výprava v letech 1875 – 1881 odkryla posvátný okrsek pod horou Krónos, vzývanou Starou Olympii. Brzy poté navštívil vykopávky Pierre de Coubertin a napadla ho myšlenka znovu uspořádat olympijské hry. 25. listopadu 1892 poprvé vystoupil se svým nápadem o olympijských hrách, ale neuspěl. Na druhý pokus už se mu to podařilo. S podporou Američana Williama Sloana a Angličana Cecila Herberta využil mezinárodního kongresu o amatérismu, který proběhl v červnu v roce 1894. Proměnil ho na první olympijský kongres. Účastníci schválili všechny jeho návrhy: obnovení olympijských her ve čtyřletých periodách, výrazně novodobý a sportovní ráz soutěží, otevření her pro všechny bez ohledu na barvu pleti, náboženství či politický názor. Rozhodli rovněž o tom, že hry se budou konat již v roce 1896 v Řecku a jaké sporty budou součástí programu. Poslední den

kongresu, 23. června 1894, byl jmenován Mezinárodní olympijský výbor (zpočátku jako „Comité International des Jeux Olympiques“, od roku 1901 oficiálně jako „Comité International Olympique“), který měl do budoucna řídit všechny záležitosti olympismu. Mezi jeho 12 členy byl také český gymnaziální profesor Jiří Guth (Dovalil, 2004).

Principy olympijských her však nebyly stanoveny na počátku, ale postupně se vyvíjely, ať už se jednalo o pravidla jednotlivých sportů nebo celkově systém soutěží. Coubertin přikládal velký význam olympijským kongresům, které měly být nejvyšším orgánem mezinárodního olympijského hnutí a také měly přinášet základní rozhodnutí. V prvním dvacetiletí se jich konalo šest a za Coubertinova života celkem devět. Poté se jejich tradice obnovila až počátkem sedmdesátých let 20. století. Jako nižší složka, která by organizovala olympijské hnutí v jednotlivých regionech, byly zřízeny národní olympijské výbory. Jejich hlavním úkolem bylo udržovat styk s MOV a organizovat účast sportovců na olympijských hrách. Český olympijský výbor byl v roce 1900 první, který se prohlásil za stálý (Dovalil, 2004).

První novodobé olympijské hry byly zahájeny 6. dubna 1896 v Athénách a trvaly do 14. dubna. Zúčastnilo se jich celkově 311 sportovců ze 13 zemí. Ti soutěžili v devíti sportovních odvětvích – atletice, cyklistice, plavání, sportovní gymnastice, sportovní střelbě, šermu, vzpírání, zápasu a tenise. Domácím hrdinou se stal Spyridon Louis, který vyhrál závod v maratónu a celkově byly hry přijaty s velkým nadšením (Sommer, 2003).

Další hry v Paříži a St. Louis však byly spojeny se světovými výstavami, byly roztaženy do několika měsíců a ztrácely svůj rys. Teprve hry v Londýně v roce 1908 a 1912 ve Stockholmu se znovu staly svátkem sportu. Konání her v roce 1916 zabránila 1. světová válka a další hry v roce 1920 se konaly v Antverpách. Tyto hry nabraly po válečném konfliktu mnohem větší význam a byly důkazem, že olympijská myšlenka je stále živá (Sommer, 2003).

Na olympijském kongresu v Lausanne v roce 1921 byla přijata první Olympijská charta, jakási ústava mezinárodního olympijského hnutí. Poté byl během dvacátých let 20. století byl dotvořen olympijský program – na kongresu v Praze v roce 1925 bylo schváleno pořádání zimních olympijských her. Dalším velkým milníkem bylo to, že na hrách v Amsterdamu v roce 1928 už byly ženy definitivně přijaty jako sportovkyně (Dovalil, 2004).

Postupně se vytvářela také olympijská symbolika. Už v Aténách v roce 1896 se udělovaly medaile a vyvěšovaly vlajky států, ze kterého pocházel vítěz a státní hymny se přidaly ve dvacátých letech. Zahajovací olympijský ceremoniál se konal od počátku novodobých her, ale vlajky států byly nesený až na hrách v roce 1908. Na olympijském kongresu v Paříži v roce 1914 byla přijata oficiální podoba olympijské vlajky s pěti barevnými kruhy, jejímž autorem byl Pierre de Coubertin. Pět olympijských kruhů bylo později schváleno jako symbol

mezinárodního olympijského hnutí. Olympijská hymna se hrála již na hrách v Aténách, olympijský oheň poprvé plál na hrách v Amsterdamu a v roce 1936 přišel Carl Diem s nápadem olympijské štafety ze Staré Olympie do místa konání her (Dovalil, 2004).

2.2.4 Amatérismus x profesionalismus

Problémy amatérismu a profesionalismu sahají již do období před více než 200 lety. Tehdy byla kolébkou moderního sportu Anglie a ve sportu se vydělily dva proudy, kterými se měl sport ubírat.

Na jedné straně stáli pokračovatelé středověkých turnajových tradic jako zápasníci, šermíři, žokejové, kteří se svojí účastí ve sportu spojovali různé materiální prožitky a sportovní činnost pro ně představovala možnost existence. Na druhé straně byli sportovci z prostředí škol, na kterých patřil sport k výchovným prostředkům povinného i nepovinného programu. Tito sportovci byli dobře hmotně situovaní a jiný, než sportovní prospěch nepřicházel v úvahu (Dovalil, 2004).

Uplatňování jiných, než sportovních ocenění položilo bez ohledu na další souvislosti základ definice tzv. amatéra. Pravidla zakazovala vzájemné kontakty s profesionály a požadavek řádného zaměstnání. Amatér byl často ve sportovní historii určován jako protiklad profesionála, jehož přístup byl spojován s dokonalostí, znalostmi a profesionálním přístupem (Dovalil, 2004).

Při zrodu olympijského hnutí se sport prezentoval jako záležitost nejen sportovní elity, ale i neširších vrstev a jako prostředek výchovy. Dělení na amatéry a profesionály se ale nevyhnulo ani olympijským hrám a přístup na ně byl umožněn pouze amatérům. Aplikace tohoto amatérského pravidla vedlo k tomu, že za amatéra nebyli považováni například ani učitelé tělesné výchovy nebo zaměstnanci fyzicky náročných profesí (zedníci, pekaři, kteří rozváželi na kole). Postupně se začaly objevovat otázky, jestli lze být v jednom sportu profesionálem a současně v druhém amatérem nebo jestli může být učitel amatérem ve sportech, které nevyučuje (Dovalil, 2004).

Ještě kolem roku 1970 přikazovala pravidla účasti na olympijských hrách provozovat sport jako vedlejší činnost, nepřijímat odměnu za své výkony nebo pobírat stipendium. Za amatéry také neměli být pokládáni ti, kteří přerušili své zaměstnání k účasti na tréninkových táborech, které trvaly více jak čtyři týdny během roku. Stále více se ukazovalo, že neexistoval účastník her, který by vyhovoval všem kritériím (Dovalil, 2004).

V 70. letech poté sílil tlak na MOV ohledně změny pravidel. Postupně začaly přibývat novelizace, ale start sportovcům a trenérům s profesionálním statutem zatím povolen nebyl. Ke změně postoje došlo o několik let později, kdy MOV začal nově připravovat tzv. Kodex sportovce. V únoru 1986 poté exekutiva MOV doporučila, aby všichni nejlepší sportovci, včetně profesionálů mohli na olympijských hrách startovat (Dovalil, 2004).

Tento návrh schválil nejvyšší orgán na 91. zasedání MOV v říjnu 1986. Postupně se tím připravily podmínky pro start hokejistů, tenistů, cyklistů a dalších. Na OH v roce 1988 v Calgary a v Soulu se už zúčastnili her nejlepší sportovci světa. Na dalších hrách se to projevilo například hvězdným týmem basketbalistů USA na hrách v Barceloně v roce 1992 nebo na olympijském hokejovém turnaji století v Naganu v roce 1998, ze kterého si odnesla prvenství reprezentace České republiky (Dovalil, 2004).

Sportovci na olympijských hrách jsou povinni respektovat duch fair – play, nepoužívat násilí, respektovat Světový antidopingový kodex a podřídit se mu. Po dobu trvání se nepřipouští využití jména, osoby a sportovních výkonů k reklamním účelům nebo nesmí být účast podmíněna žádnou finanční protihodnotou (Dovalil, 2004).

3 CÍLE

Hlavní cíl:

Hlavním cílem této práce je zmapovat české a československé tenisty, kteří získali medaili na olympijských hrách a zaměřit se také na jejich životy a úspěchy, kterých dosáhli po dobu jejich kariéry.

Úkoly práce:

1. Zmapovat historii tenisu ve světě a v českých zemích.
2. Zmapovat starověké a novodobé olympijské hry a zaměřit se na tenis na olympijských hrách.

4 METODIKA

Tato diplomová práce je historickou prací, která je založená na metodách historického výzkumu, které se navzájem doplňují. Byla použita metoda přímá, která spočívá získáváním historických faktů a poznatků z pramenů. Metodu přímou doplňuje metoda nepřímá, která pracuje jak s pramennými, tak i mimo pramennými poznatky. V práci jsem využíval hlavně české a československé literatury, protože práce je zaměřena převážně na historii spjatou s československým a českým tenisem.

U práce byla použita jak indukce, tak i dedukce, které jsou spíše univerzální postupy než přímo historické. Indukce je postup, u kterého se postupuje od konkrétních jednotlivých skutečností k obecnějším závěrům. Dedukce je postup opačný, u kterého se z obecných pravidel postupně vyvozují konkrétní skutečnosti či myšlenky. Oba tyto postupy se navzájem prolínají a doplňují a díky tomu se lze snáze zorientovat ve větším množství informací a pramenů.

Výsledková část byla složena hlavně na základě informací o olympijských turnajích z Mezinárodní tenisové asociace a také z Českého olympijského výboru.

K medailonkům, které se nachází ve výsledkové části jsem využil biografické analýzy, kdy jsem se snažil proniknout do života medailistů a přiblížit nejen jejich sportovní kariéry, ale také osobní život.

5 VÝSLEDKY

Výsledková část se nejprve zaměřuje na shrnutí všech tenisových turnajů, které se konaly na olympijských hrách. Z toho vychází seznam československých a českých medailistů z olympijských her, o kterých jsou vytvořeny medailonky.

5.1 Tenis na olympijských hrách

Tenis byl překvapivě mezi devíti sporty, které se objevily na prvních novodobých olympijských hrách v roce 1896 v Řecku. O tom, proč byl vybrán, neexistují žádné záznamy. Tento turnaj se skládal z mužských dvouher a čtyřher, které se hrály na antukových dvorcích každý den, uprostřed velodromu po cyklistických závodech a také v Athénském tenisovém klubu a byl odehrán od 6. 4. – 11. 4. Turnaje se zúčastnilo 13 hráčů ze šesti zemí z toho nejvíce Řeků a hrálo se na dva vítězné sety včetně finále. Turnaj vyhrál neznámý Irčan John Boland, a to jak ve dvouhře, tak ve čtyřhře (Little, 2009).

V roce 1900 se hry konaly v Paříži. Ženy byly pozvány, aby se zúčastnily některých okrajových sportů a mezi nimi byl i tenis. Na rozdíl od předchozích olympijských her se úroveň tenisového turnaje velmi zvýšila. Turnaj se konal 6. – 11. 7. na antukových dvorcích. Turnaje se zúčastnilo 13 tenistů a 6 tenistek. Turnaje se zúčastnili čtyři wimbledonští šampióni Harold Mahony, Laurence Doherty, Reginald Doherty a žena Charlotte Cooperová. Všichni byli z britských ostrovů. Turnaj se hrál na dva vítězné sety, ale tentokrát se finále hrálo na tři vítězné sety. Olympijským vítězem se stal, Laurence Doherty, který ve finále zdolal Harolda Mahonyho. Bronz brali oba semifinalisté. Zajímavostí bylo, že se měli v semifinále utkat dva bratři Laurence a Reginal Dohertyovi, ale odmítli proti sobě nastoupit, tak bez boje postoupil Laurence. Medaili na těchto hrách získala Hedvika Rosenbaumová, která sice startovala nezávisle na české výpravě, ale jako město původu uvedla Prahu (Little, 2009).

Rok 1904 přidělil hry do USA, konkrétně do St. Luis s myšlenou rozšíření hranic sportu. St. Louis ale mělo těžkou pozici v tom, aby přilákalo sportovce z Evropy a dalších vzdálených zemí z důvodu cestování. Turnaj se konal 29. 8. – 3. 9. Na otevřených antukových dvorcích. Hrálo se na dva vítězné sety, včetně finále. Výsledkem bylo to, že mužské dvouhry a čtyřhry se zúčastnilo 32 účastníků, ale všichni kromě jednoho byli z USA. Jediný zahraniční hráč byl Němec Hugo Hardy. Zajímavostí je, že turnaje se zúčastnil zakladatel Davis Cupu Dwight F. Davis (Little, 2009).

Původně se hry v roce 1908 měli konat v Římě, ale Itálie se jich vzdala, a proto se hry přesunuly do Londýna. Tenisový turnaj se uvnitř i venku konal na dobře známých místech v All

England Clubu. Turnaj se konal 6. – 11. 7. na otevřených travnatých kurtech a celý se hrál na tři vítězné sety. Mužské části turnaje se zúčastnilo 31 tenistů z devíti zemí. Ženského turnaje se zúčastnilo pouze 5 tenistek. Ženy hrály celý turnaj na dva vítězné sety. Na olympijských hrách měl premiéru i halový turnaj, který se konal o dva měsíce dříve a to od 6. 5 – 11. 5. na dřevěné palubovce v Queens Clubu. Mužské části se zúčastnilo 7 tenistů a 9 tenistek (Little, 2009).

Hry, které se konaly ve Stockholmu v roce 1912, se staly na dlouho vzorem. Bylo to díky tomu, že se her zúčastnili sportovci ze všech kontinentů – tenisového turnaje se zúčastnil například Jihoafričan Lionel Tapscott. Hry vzbudili velký zájem v obyvatelích a byli hodně navštěvovaní. Tak jako na minulých hrách se hrály turnaje vevnitř i venku, ale první se hrál už v květnu a přilákal malou konkurenci, že se z tohoto nápadu na dalších hrách upustilo. Venkovní turnaj probíhal od 28. 6 – 5. 7. na otevřených dvorcích a zasáhlo do něj 68 tenistů. Pro srovnání, vnitřního turnaje, který se konal v květnu, se zúčastnilo pouze 22 tenistů. Žen se zúčastnilo venkovního turnaje 12, a vnitřního 10. Zajímavostí je, že Velká Británie nevyslala na hry žádného svého zástupce, protože se zrovna v datu her, konal také Wimbledon, kterého se hráči účastnili. Čech Ladislav Žemla obsadil čtvrté místo, když prohrál v boji o bronz ve čtyřech setech (Little, 2009).

Po první světové válce se hry v roce 1920 konaly v Antverpách. Na těchto hrách byla poprvé olympijská vlajka a složen olympijský slib. Počet účastníků tenisového turnaje byl přijatelný – mužů bylo 41 a žen 21, ale turnaj trošku degradovaly některé manažerské chyby. Do turnaje nesměli zasáhnout hráči Centrálních mocností jakožto poražení první světové války. Tentokrát se hrálo v srpnu a to od 23. – 28. 8. a to na travnatých dvorcích na tři vítězné sety, ženy na dva a turnaj hrály o týden dříve. Vítězkou ženského turnaje se stala Francouzka Suzanne Lenglenová, která je řazena mezi nejlepší tenistky všech dob a v letech 1919 – 1926 získala 21 grandslamových titulů. Na tomto turnaji vyhrála také smíšenou čtyřhru a bronz ze čtyřhry žen. Československý pár Žemla-Skrbková získali na těchto hrách bronzovou medaili (Little, 2009).

Další hry v roce 1924 se konaly v Paříži na počest odchodu de Coubertina do důchodu. Přestože hry dostaly uznání za to, že se povedlo přilákat dvojnásobný počet zemí a účastníků (zúčastnilo se 82 tenistů z 27 zemí a 31 tenistek ze 14 zemí), organizace byla v mnoha ohledech velice špatná. Pohostinnost vůči hráčům prakticky neexistovala. Kurty byly nedokončené a šatny byly primitivní. Například ženy dostaly velkou dřevěnou boudu s plechovou střechou jednou sprchou, avšak muži utrpěli více, šatnu měli vzdálenou půl míle. Zprávy uváděly špatnou náladu tenistů a olympijský duch byl tímto velmi pod tlakem. Ze situace nemohl být obviňován žádný orgán zabývající se tenisovým turnajem, protože úředníci jmenovaní OMV

měli málo zkušeností s pořádáním takového turnaje a mezinárodní tenisová federace se nemohla účastnit. Po řadě událostí související mimo jiné s definicí amatérismu se tenisová federace a MOV odtrhly, což mělo za následek absenci tenisu na dalších olympijských hrách až do roku 1988. Turnaj se konal od 13. – 20. 7. na antukových dvorcích a muži hráli opět na tři vítězné sety a ženy na dva (Little, 2009).

O tom, že by se tenis mohl vrátit na olympijské hry, se začalo mluvit kolem roku 1963. Tou dobou už mělo olympijské hnutí už přes 90 zemí, 3000 soutěžících včetně téměř 700 žen. Návrat tenisu se probíral na schůzi, která se konala 8. července ve Vídni, avšak tenis se v neoficiální podobě objevil na olympijských hrách v Los Angeles v roce 1984 a oficiálně poté v roce 1988 v Soulu (Little, 2009).

Turnaj v Los Angeles se konal mezi 6. – 11. srpnem na otevřených dvorcích s tvrdým povrchem. Mužská dvouhra se hrála na dva vítězné sety a turnaj vyhrál Stefan Edberg. Vítězkou ženského turnaje se stala patnáctiletá Steffi Grafová (Little, 2009).

Pro hry v Soulu byl plně přijat profesionální tenis, včetně nasazení hráčů, formátu divokých karet a zavedení tie – breaků. Hlavní singlovou mužskou soutěž odehrálo 64 tenistů, o mnoho více se jich ještě zúčastnilo kontinentálních kvalifikací. Žen se zúčastnilo 48 a hrály turnaj na dva vítězné sety, muži a tři. Turnaje se odehrály od 20. 9. – 1. 10. Tím, že turnaj nenabízel žádné odměny ani body do světového žebříčku, se ho nezúčastnilo několik světových tenistů a tenistek. Z mužů například chyběli Mats Wilander, Ivan Lendl, Andre Agassi nebo Boris Becker, u žen například chyběla Martina Navrátilová. Olympijským vítězem se stal československý reprezentant Miloslav Mečíř, který v semifinále porazil v pěti setech Stefana Edberga, který vyhrál zkušební turnaj na minulých hrách a ve finále porazil Tima Mayotta z USA ve čtyřech setech. Miloslav Mečíř poté získal ještě bronz ze čtyřhry, kterou sehrál s Milanem Šrejberem. Ženský turnaj ovládla opět Steffi Grafová. Překvapením bylo vypadnutí Heleny Sukové již ve druhém kole. Chuť si Helena Suková spravila ve čtyřhře, kde získala s Janou Novotnou stříbrné medaile (Little, 2009), (ČTS, 1996).

Olympijské hry v roce 1992 se konaly v Barceloně. Soutěž se konala od 28. 7. – 6. 8. a hrálo se na otevřených antukových dvorcích. Turnaje se zúčastnilo 64 tenistů a tenistek. Mužského turnaje se nezúčastnil vítěz předchozí olympiády Miloslav Mečíř, protože musel ukončit kariéru kvůli problémům se zády již ve svých 26 letech. V ženské části turnaje se opět objevila Steffi Grafová, která tentokrát prohrála ve finále s Jennifer Capriatiovou. Turnaji opět předcházely kvalifikace a předkvalifikace, které se zrušili od příští olympiády. Turnaje se nezúčastnili opět někteří hráči světové špičky, jako Petr Korda, Andre Aggasi a mezi ženami opět například Martina Navrátilová. Většina favoritů včetně Peta Samprese, Stefana Edberga

nebo Borise Beckera vypadla již v úvodních kolech. V ženské části turnaje vypadla v prvním kole Jana Novotná a ve druhém potom i Helena Suková, které reprezentovali Československo (ITF, 2021),

Hry v roce 1996 se konaly v USA v Atlantě. Tenisový turnaj se hrál od 23. 7 – 1. 8. na otevřených dvorcích s tvrdým povrchem. Turnaje se zúčastnilo 64 tenistů a turnaj se hrál poprvé od roku 1904 na dva vítězné sety, vyjma finále, které se hrálo na tři. Vítězem se stal Andre Aggasi. Ženské části turnaje se zúčastnilo 64 tenistek a vítězkou se stala, Lindsay Davenportová. Turnaj byl velice úspěšný z českého pohledu. Zápas o bronz vyhrála Jana Novotná ve dvou setech. Češky se prosadily také ve čtyřhře, a to opět Jana Novotná se spoluhráčkou Helenou Sukovou, když se dostaly až do finále a získaly stříbrné medaile (ITF, 2021).

Tenisový turnaj na olympijských hrách v roce 2000 v Sydney se konal od 19. – 28. 9. na dvorcích s tvrdým povrchem. Turnaje se zúčastnilo 64 tenistů a tenistek a byl odehrán na dva vítězné sety, finále mužů na tři. Vítězem mužské části turnaje se stal Jevgenij Kafelnikov, který porazil Tommyho Haase v pěti setech, a ženskou část vyhrála Venus Williamsová. Z českých zástupců se turnaje zúčastnili Jiří Novák, Ctislav Doseděl a Jiří Vaněk, všichni turnaj opustili v úvodních kolech. Z žen se zúčastnila Květa Hrdličková (Peschkeová), která také vypadla v prvním kole (ITF, 2021).

V roce 2004 se olympijské hry opět vrátily do Řecka. Turnaj se konal od 16. – 22. 8. a hrálo se na tvrdém povrchu, na dva vítězné sety, finále mužů na tři vítězné sety a do turnajů zasáhlo 64 hráčů a hráček. Do turnaje opět nezasáhlo hodně hráčů světové špičky. O překvapení v úvodních kolech turnaje se postarali čeští hráči. Jiří Novák vyřadil světovou pětku Tima Henmana a Tomáš Berdych ve druhém kole vyřadil světovou jedničku, Rogera Federera. Oba bohužel prohráli poté své další zápasy. České tenistky Barbora Strýcová, Klára Koukalová a Iveta Benešová vypadly v prvním kole. Turnaje ovládli Nicolas Massú a Justin Henin – Hardenová (ITF, 2021).

Olympijské hry v roce 2008 se konaly v Pekingu a tenisový turnaj se konal 10. – 17. 8. na kurtech s tvrdým povrchem. Turnaj se hrál na dva vítězné sety, mužské finále na tři a poprvé se body z turnaje započítávaly do světového žebříčku. Mužský turnaj absolvovalo 17 tenistů z prvních dvaceti na světě, čímž se turnaj stal nejlépe obsazeným od roku 1988. Celkově do turnaje zasáhlo 64 tenistů a tenistek. Z nasazených vypadl v prvním kole například i Radek Štěpánek. Mužský turnaj ovládl Rafael Nadal a posunul se pak díky tomu na 1. místo žebříčku ATP. Roger Federer, který opět vypadl v úvodních kolech dvouhry se tentokrát dočkal zlata aspoň ve čtyřhře, kterou vyhrál se Stanislassem Wawrinkou. Ženskou dvouhru vyhrála Jelena

Dementěvová a čtyřhru ovládly setry Williamsovi. Nejlépe z českých hráček si vedla Lucie Šafářová, která došla do třetího kola (ITF, 2021).

Letní olympijské hry v roce 2012 se konaly v Londýně. Dějištěm tenisového turnaje se tedy staly travnaté dvorce, kde se koná Wimbledon. Turnaj se konal od 28. 7. – 5. 8. Při počtu 64 hráčů a hráček. V mužské části turnaje se tentokrát Roger Federer dostal až do finále, ale v tom prohrál ve třech setech s Andy Murrým, který mu oplatil finálovou porážku z Wimbledonu z téhož roku. Ženský turnaj vyhrála Serena Williamsová a se sestrou Venus vyhrála také čtyřhru, kde ve finále zdolaly Andreu Hlaváčkovou s Lucií Hradeckou (ITF, 2021).

V roce 2016 se hry konaly v Rio de Janeiru v Brazílii. Turnaj se konal od 6. – 14. 8. na dvorcích s tvrdým povrchem. Hodně tenistů se z olympijských her odhlásilo z důvodu zranění. Mužskou část turnaje opět vyhrál jako na předchozích hrách Andy Murray, který se tak stal prvním tenistou historie, který obhájil zlatou olympijskou medaili. Ve finále zdolal Argentince Juana Martina del Potra, který si oproti minulým hrám polepšil z bronzové medaile na stříbrnou. Bronz získal Kei Nišikori z Japonska. Ženského turnaje se zúčastnilo 15 žen z elitní světové dvacítky, celkově opět 64 tenistů a tenistek. Turnaj vyhrála Monica Puigová z Portorika. Z českého pohledu byl turnaj také velice úspěšný, protože bronz získala Petra Kvitová. A nebyla jediná, která si z této olympiády odvezla cenný kov. Ve čtyřhře ji napodobily Lucie Šafářová s Barborou Strýcovou, které také získaly bronz, a ve smíšené čtyřhře stejného úspěchu dosáhli Radek Štěpánek s Lucií Hradeckou (ITF, 2021).

Tennis men	1896	1900	1904	1908	1912	1920	1924	1928	1932	1936	1948	1952	1956	1960	1964	1968	1972	1976	1980	1984	1988	1992	1996	2000	2004	2008	2012	2016	Total	
Singles																													15	
Doubles																														15
Singles indoor																													2	
Doubles indoor																													2	
Number of events men	2	2	2	4	4	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2	2	2	15	

Obrázek 11. Mužské soutěže na olympijských hrách (International Olympic Comitee, 2015)

Tennis women	1896	1900	1904	1908	1912	1920	1924	1928	1932	1936	1948	1952	1956	1960	1964	1968	1972	1976	1980	1984	1988	1992	1996	2000	2004	2008	2012	2016	Total
Singles																													13
Doubles																													10
Singles indoor																													2
Number of events women	0	1	0	2	2	2	2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	2	2	2	2	2	2	2	13

Obrázek 12. Ženské soutěže na olympijských hrách (International Olympic Comitee, 2015)

Tennis mixed	1896	1900	1904	1908	1912	1920	1924	1928	1932	1936	1948	1952	1956	1960	1964	1968	1972	1976	1980	1984	1988	1992	1996	2000	2004	2008	2012	2016	Total
Doubles																													6
Doubles indoor																													1
Number of events mixed	0	1	0	0	2	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	6

Obrázek 13. Smíšené soutěže na olympijských hrách (International Olympic Comitee, 2015)

5.2 Zlatá medaile

5.2.1 Miloslav Mečíř

Miloslav Mečíř se narodil ve slovenském městě Bojnice v roce 1964 a s tenisem začal v šesti letech. V roce 1980 vyhrál mistrovství ČSSR do osmnácti let a juniorské mistrovství ČSSR do dvaceti jedna let. V úspěších v juniorských kategoriích pokračoval i na mezinárodní scéně. V roce 1981 získal na juniorském okruhu tři mezinárodní tituly a jednou byl ve finále (ČTS, 1996).

Jeho úspěchy pokračovali i v seniorské kategorii. V roce 1983 se stal poprvé seniorským mistrem Československa a vyhrál také titul mistra Evropy. Od roku 1982 reprezentoval Československo v Davisově poháru. S národním týmem byl dvakrát v semifinále světové skupiny v letech 1985 a 1986. Vyhrál celkem třicet zápasů a devět prohrál (ČTS, 1996).

Na mezinárodní scéně se poprvé výrazněji předvedl v roce 1985. Na turnaji ve Filadelfii porazil Jimmy Connorse a až ve finále nestačil na Johna McEnroa. V téže roce získal svůj první titul na profesionálním okruhu, když vyhrál turnaj v Rotterdamu. V následujícím roce se dostal do čtvrtfinále Wimbledonu, kde prohrál s Borisem Beckerem. Největším úspěchem této sezóny byla finálová účast na US Open, kde prohrál ve finále s Ivanem Lendlem ve třech setech (ČTS, 1996).

V roce 1987 vyhrál šest turnajů ve dvouhře a dalších šest ve čtyřhře. Největším úspěchem byl titul z turnaje z Dallasu, kde porazil McEnroa. V tomto roce se také několikrát utkal opět s Ivanem Lendlem, když jedno finále vyhrál a další dvě prohrál a prohrál s ním také v semifinále French Open (ČTS, 1996).

Rok 1988 byl nejúspěšnějším v jeho kariéře. Ve Wimbledonu došel až do semifinále, kde prohrál se Švédem Stefanem Edbergem v pěti setech. Ve čtvrtfinále zdolal Matse Wilandera, který ten rok vyhrál všechny zbývající Grand slamy (ČTS, 1996).

Největšího úspěchy dosáhl na olympijských hrách v Soulu, kde se tenis objevil poprvé od roku 1924. V prvním kole zdolal Jelena ze Západního Německa ve čtyřech setech 5:7, 6:1, 6:2, 7:6. Ve druhém kole se utkal s Britem Batesem, kterého porazil také ve čtyřech setech 6:3, 4:6, 6:1, 6:4. Poté na něho ve třetím kole čekal Francouz Forget, kterého porazil ve třech setech

7:6, 6:3, 7:5. Ve čtvrtfinále zdolal Nizozemce Michiela Schaperse ve třech setech 3:6, 7:6, 6:2, 6:4. V semifinále se střetl se Stefanem Edbergem, kterého zdolal v pěti setech 3:6, 6:0, 1:6, 6:4, 6:2 a oplatil mu tak porážku z Wimbledonu. Ve finále na Mečičře čekal Američan Mayotte, kterého porazil ve čtyřech setech 3:6, 6:2, 6:4, 6:2 a získal tak zlatou olympijskou medaili a největší úspěch svojí kariéry (ČTS, 1996), (ITF, 2021).

Dále na těchto olympijských hrách získal ještě bronzovou medaili ze čtyřhry, kterou hrál po boku Milana Šrejbra když v semifinále prohráli s párem z USA Flach/Seguso ve třech setech (Štekr, 2000).

V následujícím roce se dostal do finále na Australian Open, kde prohrál s Ivanem Lendlem ve třech setech. Povedlo se mu ale vyhrát turnaj Masters v Indian Wells a získal také titul ve čtyřhře v Rotterdamu (ČTS, 1996).

Miloslav Mečič odehrál celou kariéru s dřevěnou raketou a díky jeho stylu se mu přezdívalo „Velká kočka“. Prezentoval se línými, pomalými pohyby, ale zato měl velmi rychlé reakce a rozpětí těla přes většinu kurtu a těžil z výborného bekhendu. Výborní hráči Edberg, Wilander a Becker prohlásili, že nejhorsím soupeřem pro ně byl právě Mečič, který je svojí hrou nejprve uspal a poté zaútočil. V kariéře získal ještě jednu přezdívku, kterou si odvezl z turnaje z Hamburku v roce 1985. Postupně na něm vyřadil tři hráče ze Švédska a získal přezdívku „zabiják Švédů“ (ČTS, 1996).

Jeho kariéru ukončili vleklé problémy se zády. Komplikace vyústily v roce 1990 ve dvě komplikované operace páteře. Svůj poslední zápas sehrál ve druhém kole Wimbledonu proti Edbergovi a týden nato už byl na operaci se zády (ČTS, 1996).



Obrázek 14. Miloslav Mečíř se zlatou medailí (ČTS, 1996)

5.3 Stříbrná medaile

5.3.1 Jana Novotná

Jana Novotná se narodila v Brně v roce 1968. Jejím prvním sportem, kterému se věnovala nebyl tenis, ale moderní gymnastika. Dlouho u ní ale nevydržela. Jednou vzala do ruky raketu a hra přes síť se jí tak zalíbila, že se ke gymnastice už nevrátila (ČTS, 1996).

V juniorském věku se jí nepodařilo nic důležitého vyhrát. Na domácí scéně se jí dařilo, ale jakmile jela do zahraničí tak vypadávala v prvních kolech. Změna nastala, když jí začala trénovat Hana Mandlíková, která za sebou měla úspěšnou kariéru, během které vyhrála čtyři Grand Slamy ve dvouhře a jeden ve čtyřhře (ČTS, 1996).

Na profesionální okruh vstoupila v roce 1987. Celkem na okruhu vyhrála 24 turnajů ve dvouhře, 76 ve čtyřhře a 4 ve smíšené čtyřhře čímž dosáhla přes 100 vítězství a je jednou ze sedmi tenistek, kterým se to v historii podařilo. Nejvýše postavenou byla na světovém žebříčku v roce 1997, a to na druhém místě. Ve čtyřhře byla světovou jedničkou v roce 1990. Slavila také vítězství ve Fed Cupu v roce 1988 (Olympijský tým, 2021).

Prvním velkým úspěchem pod vedením Hany Mandlíkové ve dvouhře byla finálová účast na Australian Open v roce 1991. O dva roky později byla také ve finále Wimbledonu, kde měla nakročeno k vítězství nad Steffi Graffovou, ale podlehla jí nakonec ve třech setech. Další prohrané finále ve Wimbledonu přidala v roce 1997, kdy prohrála s Martinou Hingisovou, ale tentýž rok si spravila chuť na Turnaji mistryň, který vyhrála. Další rok už se jí podařilo

Wimbledon vyhrát. Za svou kariéru hrála také dvakrát semifinále French Open a US Open (Parsons & Wancke, 2019).

Ve čtyřhře přidala mnoho vítězství z velkých turnajů. Vyhrála celkem dvanáct Grand Slamů. Dvakrát zvítězila na Australian Open (1990, 1995), třikrát na US Open (1994, 1997, 1998) a také na French Open (1990, 1991, 1998) a čtyřikrát ovládla Wimbledon (1989, 1990, 1995, 1998). Dvakrát vyhrála také Turnaj mistryň v letech 1995 a 1997. Ve smíšené čtyřhře přidala jedno vítězství z Wimbledonu a US Open a dvě vítězství z Australian Open (ITF, 2021).

Další velké úspěchy ve svojí kariéře přidala na olympijských hrách. Získala dvě olympijská stříbra ze čtyřhry po boku Heleny Sukové a přidala také bronz ze dvouhry z her, které se konaly v Atlantě v roce 1996 (Štekr, 2000).

Turnaj začínala jako šestá nasazená hráčka a v prvním kole jí čekala Rumunka Dragomirová, kterou porazila 6:4 a za stavu 4:4 ve druhém setu bylo utkání ze strany Dragomirové skrečováno. Ve druhém kole zdolala Rakušanku Wiesnerovou ve třech setech 6:4, 3:6, 6:4. Ve třetím kole na ní čekal zápas s Japonkou Sugijamovou, kterou porazila ve dvou setech 6:3, 6:4. Ve čtvrtfinále se utkala s první nasazenou Monikou Selešovou z USA. Jana Novotná utkání zvládla vítězně ve třech setech 7:5, 3:6, 8:6. V semifinále narazila na Španělku Vicáριοvou, se kterou prohrála ve třech setech 4:6, 6:1, 3:6. Turnaj ovšem zakončila vítězně, protože v utkání o bronz zdolala Fernandezovou z USA 7:6, 6:4 (ITF, 2021).

Jana Novotná měla svou hru zaměřenou na styl servis – volej, který praktikovala hlavně na tvrdých površích. Profesionální kariéru uzavřela v roce 1999 a v roce 2005 byla přijata do Mezinárodní síně slávy. Od roku 2014 trénovala Barboru Krejčíkovou.

Největšího úspěchu dosavadní kariéry Krejčíkové, kterým je vítězství ve dvouhře i čtyřhře na French Open v roce 2021 se ale nedočkala. V roce 2017 zemřela na rakovinu vaječníku, která ji byla diagnostikována více než dva roky předtím.

5.3.2 Helena Suková

Helena Suková se narodila v roce 1965 v Praze jako dcera Věry Sukové. Tenis tedy měla v genech, protože Věra Suková byla výborná hráčka, která v roce 1962 hrála finále Wimbledonu a byla na pátém místě ve světovém žebříčku (ČTS, 1996).

Heleně se dařilo v tenise již od juniorských kategorií. V roce 1979 získala titul mistryně Československa ve dvouhře i čtyřhře starších žáků. V roce 1980 získala titul ve čtyřhře na mezinárodním turnaji v Orange Bowlu a ve dvouhře došla až do finále. Následující rok získala několik juniorských titulů a probjovala se také do finále na juniorském French Open. Stala se také juniorskou mistryní Evropy ve čtyřhře (ČTS, 1996).

Její kariéra mezi profesionály byla velice úspěšná. Svůj první turnaj vyhrála v roce 1982 v Newport News. Celkově za svou kariéru získala deset titulů ve dvouhře a šedesát devět ve čtyřhře. V roce 1985 byla na čtvrtém místě ve světovém žebříčku a v roce 1990 se stala světovou jedničkou ve čtyřhře. Byla také členkou týmu, který v letech 1983, 1984, 1986 a 1988 vyhrál Fed Cup (Olympijský tým, 2021).

Velké úspěchy zaznamenala na všech Grand Slamech. Na Australian Open se probojovala dvakrát do finále v letech 1984 a 1989. Finále dvakrát zopakovala také na US Open, a to v letech 1986 a 1993. Nejlepším výsledkem na French Open bylo semifinále v roce 1986 a na slavném Wimbledonu došla pětkrát do čtvrtfinále. Do finále se dostala také na Turnaji mistryň v roce 1985 (ITF, 2021).

Největší úspěchy zaznamenala ale ve čtyřhře. Australian Open vyhrála v letech 1990 a 1992. Na French Open získala titul v roce 1990. US Open vyhrála v letech 1985 a 1993. Nejvíce titulů získala ale na Wimbledonu. Ten vyhrála čtyřikrát v letech 1987, 1989, 1990, 1996. Tituly získala také ve smíšené čtyřhře. S Australanem Toddem Woodbridgem získala tituly na US Open (1993) a ve Wimbledonu (1994). Tři tituly získala se svým bratrem Cyrilem Sukem. Jeden z French Open z roku 1991 a dva z Wimbledonu v letech 1996 a 1997. Titul ve čtyřhře získala také na Turnaji mistryň v roce 1992 (Parsons & Wancke, 2019).

Helena Suková získala dvě stříbrné olympijské medaile. Obě dvě získala spolu s Janou Novotnou a bylo to na hrách v Soulu v roce 1988 a v Atlantě v roce 1996 (Štekr, 2000).

V semifinále na turnaji v Soulu vyhrály Suková s Novotnou nad německou dvojicí Graffová/Kohdeová ve dvou setech i přes zraněné lýtko Sukové 7:5, 6:3. Ve finále narazily na americký pár Shiverová/Garrisonová a prohrály ve třech setech 6:4, 2:6 a 8:10, když ve třetím setu byly několikrát dva míčky od výhry (ČTS, 1996).

Na hrách v Atlantě porazily v prvním kole Suková s Novotnou, které byly na turnaji druhé nasazené ruský pár Kurnikovová/Makarovová 6:2, 6:2. Ve druhém kole se střetly s indonéským párem Basukiová/Tedžakusumová 6:2, 6:3. Ve čtvrtfinále opět zvítězily ve dvou setech. Tentokrát porazily pár z Kanady, Hetheringtonová/Hyová-Boulaisová 6:2, 6:4. V semifinále porazily španělský pár Martínezová/Vicariová 6:2, 7:6 a prošly do finále, kde se utkaly s americkou dvojicí Fernándezová/Fernandezová a prohrály ve dvou setech 6:7, 4:6 (ITF, 2021).

Svou hru zakládala na servisu a výborných volejích. Profesionální kariéru ukončila v roce 1998. Přesto se ještě jednou coby hráčka zúčastnila Wimbledonu. V roce 2006 dostala jako několikanásobná vítězka divokou kartu a nastoupila do smíšené čtyřhry se svým bratrem

Cyrilem. Jejich účast na turnaji ale nebyla dlouhá, vypadli v prvním kole. V roce 2018 byla uvedena do Mezinárodní tenisové síně slávy (ITF, 2021).



Obrázek 15. Jana Novotná a Helena Suková po prohraném finále (ČTS, 1996)

5.3.3 Andrea Hlaváčková

Andrea Hlaváčková se narodila v Plzni v roce 1986 a s tenisem začala v pěti letech. Na okruh ITF, který je kategorií pod WTA, nastoupila poprvé v roce 2000 a celkově získala 8 titulů ve dvouhře. Na profesionální okruh WTA vstoupila v roce 2004. Ve dvouhře nezískala žádný titul, ale zato jich získala 27 ve čtyřhře. Nejvýše byla umístěna na 58. místě ve dvouhře v roce 2012 a v témže roce byla třetí nejlepší hráčkou na světě ve čtyřhře. Dvakrát v letech 2012 a 2014 získala s českou reprezentací Fed Cup. V roce 2017 vyhrála Turnaj mistryň po boku Timei Babošové z Maďarska (ITF, 2021).

Na turnajích velké čtyřky se nejdále dostala do 4. kola na US Open v roce 2012. Na Australian Open se dostala do 2. kola v roce 2011 a stejný výsledek zaznamenala také na Wimbledonu v letech 2010, 2011 a 2012. Na French Open se jí nedařilo a skončila vždy v prvním kole (ITF, 2021).

Ve čtyřhře dosáhla největších úspěchů po boku Lucie Hradecké. Hrály spolu finále Wimbledonu v roce 2012, kde prohrály se sestrami Williamsovými 5:7, 4:6. Finále si zahrály také na Australian Open v roce 2016. Narazily v něm na pár Hingisová/Mirzaová a prohrály 6:7, 3:6. Finále na tomto turnaji si zahrála také o rok později, ale to bylo po boku Pcheng Šuaj z Číny. Tituly slavila na French Open a na US Open. V roce 2011 vyhrály mistrovství Francie s Lucií Hradeckou, když porazily pár Vesninová/Mirzaová 6:4, 6:3. Stejněho výsledku dosáhly na US Open v roce 2013. Ve finále porazily australský pár Bartyová/Dellaquová ve třech setech 6:7, 6:1, 6:4. Hrála také smíšené čtyřhry, ve kterých se dostala do semifinále na French Open

v letech 2016 a 2017 a získala titul na US Open v roce 2013 po boku Maxe Mirného z Běloruska (ITF, 2021).

Do olympijských her poprvé zasáhla v roce 2012 po boku Lucie Hradecké. V prvním kole narazily na maďarský pár Babosová/Szávayová, které porazily ve třech setech 6:1, 6:7, 6:2. Ve druhém kole se utkaly s dvojicí Li Na/Čangová z Číny a zvítězily 6:3, 6:1. Ve čtvrtfinále porazily pár z Tchaj-wanu Čuang/Sie 6:3, 6:4. V semifinále porazily první nasazený pár Huberová/Raymondová z USA 6:1, 7:6. Ve finále se utkaly s Venus a Serenou Williamsovými a podlehly jim dvakrát 4:6 a získaly pro českou reprezentaci stříbrnou medaili (ITF, 2021).

Na olympijských hrách v roce 2016 hrála opět s Lucií Hradeckou. V prvním kole zvítězily 7:6, 1:6, 6:4 nad ukrajinskou dvojicí Svitolinová/Savčuková. Ve druhém porazily čínský pár Šuaj/Šuaj 6:4, 6:4. Ve čtvrtfinále si poradily s ruským párem Kasatkinová/Kuzněcovová 6:1, 4:6, 7:5 a čekal je souboj o medaile. V semifinále narazily na švýcarskou dvojici Hingisová/Bacsinszká a vyhrály první set 7:5. ve druhém měly dva mečboly, ale poté trefila Hingisová Hlaváčkovou do oka a přišel zvrát v zápase. Naše reprezentantky ztratily druhý set 6:7 a třetí 2:6. Hlaváčková si z tohoto zápasu odnesla nalomený nos a zlomeninu kůstky pod okem. Přesto nastoupila k souboji o bronzovou medaili. V tom podlehly krajankám Šafářové a Strýcové 5:7, 1:6 a z olympijských her si odnesly čtvrté místo (Olympijský tým, 2021).

Profesionální kariéru ukončila v roce 2019 když otěhotněla. Po kariéře komentuje tenisové zápasy pro různé stanice, nebo také pracuje v rádiu.

5.3.4 Lucie Hradecká

Lucie Hradecká se narodila v roce 1985 v Praze. Na profesionální tenisový okruh vstoupila v roce 2004. Na okruhu WTA nezískala žádný titul ve dvouhře, ale získala jich 25 ve čtyřhře. Jejím nejlepším umístěním ve dvouhře bylo 41. místo v roce 2011 a 4. místo ve čtyřhře v roce 2012. Pětkrát byla členkou vítězného reprezentačního týmu ve Fed Cupu (ITF, 2021), (Olympijský tým, 2021).

Na Grand Slamech se došla nejdále ve dvouhře do třetího kola na Australian Open v roce 2015. Jinak její cesty končily v prvním a druhém kole (ITF, 2021).

Ve čtyřhře byla s Andreou Hlaváčkovou ve finále Wimbledonu (2012) a Australian Open (2016). Vítězství získaly na French Open (2011) a US Open (2013) (ITF, 2021).

Dařilo se jí ve smíšených čtyřhrách. Ve Wimbledonu došla nejdále do druhého kola v letech 2011 a 2013. Semifinále si zahrála na US Open v roce 2012 po boku Františka Čermáka. Na Australian Open v roce 2013 se stejný pár probojoval do finále, kde podlehli

Gajdošové a Ebdenovi z Austrálie ve dvou setech. Na French Open ve stejném roce se jim podařilo získat již vítězství, když ve finále porazili pár Mladenovičová/Nestor 1:6, 6:4, 10:6 (ITF, 2021).

Do dvouhry na olympijských hrách zasáhla v roce 2016 v Rio de Janeiru. V prvním kole narazila na Dánku Caroline Wozniackou a podlehla ji dvakrát 2:6 (ITF, 2021).

Do čtyřhry nastoupila již na předchozích hrách v Londýně, kde získala stříbro po boku Andrei Hlaváčkové, když ve finále prohrály se sestrami Williamsovými ve dvou setech 4:6, 4:6. Na tomto turnaji nastoupila také do smíšené čtyřhry s Radkem Štěpánkem a prohráli v prvním kole s domácím párem Murray/Robsonová 5:7, 7:6, 7:10 (Olympijský tým, 2021).

Také čtyřhra na olympijských hrách v Brazílii pro ni znamenala získání medaile. Nejprve ve čtyřhře po boku Andrei Hlaváčkové prohrály boj o bronz s dalším českým párem Šafářová/Strýcová. Poté slavila získání bronzové medaile ze smíšené čtyřhry, kterou hrála opět s Radkem Štěpánkem, jako na předchozích hrách, když uspěli proti indickému páru Bopanna/Mirzaová (Olympijský tým, 2021).

Stále pokračuje v aktivní kariéře a zaměřuje se hlavně na čtyřhru, ve které získala největší úspěchy.

5.4 Bronzová medaile

5.4.1 Hedvika Rosenbaumová

Hedvika Austerlitzová se narodila v roce 1864 v Praze židovskému obchodníkovi Mosesi a jeho manželce Louise. V roce 1886 se provdala za Siegfrieda Rosenbauma a odtud známe její příjmení Rosenbaumová (Pressreader, 2016).

Kolem roku 1894 se začala Hedvika intenzivněji účastnit lawn – tenisových turnajů. Bylo jí tou dobou už třicet let, ale tenis v Čechách se začínal teprve etablovat. Během druhé poloviny devadesátých let se pravidelně umísťovala mezi konkurencí tvořenou převážně šlechtou na předních místech, a to jak ve dvouhře, tak i ve čtyřhře. Kromě menších turnajů však ve dvouhře na vítězství nedosáhla. Jednou z výjimek byl turnaj v Berlíně v roce 1899, který byl ale podle některých slabě obsazen (Pressreader, 2016).

Jako příslušnice širší rakouské špičky se v roce 1900 rozhodla přihlásit na olympijský turnaj i když už jí bylo 36 let. Na hrách startovala nezávisle na české výpravě, ale jako místo původu uvedla Prahu. V Paříži získala třetí místo ve dvouhře, přestože nevyhrála ani zápas. Bylo to tím, že na turnaj bylo přihlášených pouze šest žen a Hedvika měla v prvním kole volný los, tím pádem hrála rovnou semifinále. To prohrála s Francouzkou Prévostovou 1:6, 1:6.

Utkání o třetí místo se nehrálo, a tak získala Hedvika automaticky bronzovou medaili (Chvátal & Kreuz, 1993).

Hrála také smíšenou čtyřhru po boku Brita Archibalda Wardena. Vyhráli první kolo a poté prohráli v semifinále s párem Prévostová/Mahony 3:6, 0:6. Tím, že se opět nehrálo utkání o bronz ho získali automaticky (Chvátal & Kreuz, 1993).

Ve skutečnosti si olympijského turnaje v Čechách skoro nikdo nevšiml. Bylo to tím, že hry bylo rozložené do pěti měsíců a byly spíš vedeny jako doprovodný program ke světové výstavě (Pressreader, 2016).

Později si změnila příjmení na Raabeová a během první světové války byla ošetrovatelkou. Poté se živila například jako zaměstnankyně tiskárny nebo majitelka liberálního deníku. Zemřela v roce 1939 v Praze (Olympijský tým, 2021).



Obrázek 16. Hedvika Rosenbaumová (Olympijský tým, 2021)

5.4.2 Ladislav Žemla/Milada Skrbková

Nejstarším a doslova i prvním průkopníkem českého a československého tenisu byl Ing. Ladislav Žemla, který používal ve svých začátcích pseudonym Rázný (ČTS, 1996).

Ladislav Žemla se narodil v Kladrubech v roce 1887 a byl druhým synem rodičů po bratru Zdeňkovi, který byl o rok starší. Oba bratři začali s tenisem na konci devadesátých let, když se přestěhovali z Kladrub do Prahy, kde byl jejich otec správcem hřebčína. Oba měli kolem 190 cm, byli rychlí, bystří a celkově sportovně nadaní. K tenisu se ale dostali náhodou, když je kamarádi v Praze pozvali na kurty a poté se začali tenisu věnovat pravidelně (Chvátal & Kreuz, 1993).

Neměli žádné ponětí o tenisu. Neznali názvy úderů, nevěděli jak a co trénovat, ale měli dobré pozorovací schopnosti, a to jim stačilo. Zpočátku byl lepší starší bratr Zdeněk, ale brzy ho Ladislav předstihl. Prezentoval se útočným stylem, který odpozoval od Australana Wildinga, který vyhrál také slavný Wimbledon a který mu učaroval (Chvátal & Kreuz, 1993).

Oba dva bratři studovali malostranskou reálku, a protože startovat na oficiálních turnajích bylo ve veškerých školách pod pohružkou vyloučení zakázáno, hráli oba bratři pod pseudonymy. Ladislav jako Rázný a Zdeněk jako Jánský. Pod těmito jmény se v roce 1906 stali mistry Rakouska – Uherska ve čtyřhře. Ve stejné roce spolu hráli také na mimořádných olympijských hrách v Aténách, kde skončili na třetím místě (Chvátal & Kreuz, 1993).

Reprezentoval také na olympijských hrách. První účast na hrách v Londýně v roce 1908 se mu nepodařila a skončil na 16. místě, když prohrál hned první zápas s Robertem Powellem z Kanady ve čtyřech setech 6:2, 0:6, 4:6, 1:6 (Olympijský tým, 2021).

Na dalších hrách ve Stockholmu v roce 1912 byla jeho účast o poznání lepší. Obsadil zde dvě čtvrtá místa. Ve dvouhře prohrál v boji o bronz s Oscarem Kreuzerem z Německa ve čtyřech setech 2:6, 6:3, 3:6, 1:6. Čtyřhru hrál po boku Jaroslava Justa a prohráli také v boji o bronz s francouzským párem Canet, Marangue ve třech setech 11:13, 3:6, 6:8. Sice z těchto her nepřivezl medaili, ale dostal ocenění za nejdokonalejší styl (Lichner, 1985).

V roce 1920 na hrách v Antverpách reprezentoval ve třech soutěžích a to dvouhře, čtyřhře a smíšené čtyřhře. Ve dvouhře prohrál v prvním kole ve čtyřech setech se Švédem Malströmem 6:4, 2:6, 3:6, 5:7. Čtyřhru hrál s Karlem Ardeltem a vypadli ve druhém kole s jihoafrickým párem Norton, Raymond ve třech setech. Největšího úspěchu dosáhl ve smíšené čtyřhře. Tu hrál po boku Milady Skrbkové a získaly společně bronzovou medaili. V cestě za ní vyřadili dva belgické páry a v semifinále prohráli s britským párem. V zápase o bronz se utkali s dánskou dvojicí Hansenová, Tegner a vyhráli ve dvou setech 8:6, 6:4 (Olympijský tým, 2021).

Milada Skrbková, která se narodila v Praze v roce 1897 byla na těchto olympijských hrách jedinou ženou ve 123. členné výpravě československých sportovců a zároveň vůbec první ženou, která reprezentovala Československou republiku, protože Hedviga Rosenbaumová se zúčastnila her v roce 1920 nezávisle na Českém olympijském výboru. Později se stala manželkou Ladislava Žemly a zemřela již v roce 1935 (Chvátal & Kreuz, 1993).

Ladislav Žemla se zúčastnil také her v Paříži v roce 1924. Ve dvouhře prohrál svůj první zápas s Japoncem Haradou ve čtyřech setech 3:6, 6:3, 2:6, 2:6. Čtyřhru hrál s Janem Koželuhem a vypadli ve třetím kole s americkým párem Richards, Hunter ve třech setech (ITF, 2021).

Ladislav Žemla reprezentoval také Československo v Davis Cupu od roku 1921 až do roku 1927. Celkem odehrál třiatdvacet zápasů, z toho vyhrál ve dvouhře šest zápasů a pět prohrál

a ve čtyřhře jich vyhrál sedm a prohrál pět. Je také osminásobným mistrem zemí Koruny české ve dvouhře a jedenáctinásobným ve čtyřhře. Po založení republiky se stal čtyřikrát mezinárodním mistrem ČSR ve dvouhře a pětkrát ve čtyřhře (Lichner, 1985).

Zajímavostí jeho života je, že za první světové války byl zajat, vstoupil do legií a vrátil se jako kapitán čs. armády. Po konci hráčské kariéry se věnoval golfu a myslivosti a byl také místopředsedou a později čestným členem ČLTK. Zemřel v roce 1955 v Praze (Olympijský tým, 2021).



Obrázek 17. Ladislav Žemla (ČTS, 1996)

5.4.3 Milan Šrejber

Milan Šrejber se narodil v roce 1963 a mezi profesionály nastoupil ve svých devatenácti letech v roce 1984. Již za dva roky na světovém okruhu se dostal do nejlepší stovky tenistů na světě a udržel se v ní pět let. Jeho nejlepším umístěním bylo 23. místo v roce 1986 (ITF, 2021).

Za svou kariéru získal jeden titul ve dvouhře a dva ve čtyřhře. Na Grand Slamech končil většinou v úvodních kolech, nejdále se dostal do čtvrtfinále na US Open v roce 1986. Čtvrtfinále zopakoval také ve čtyřhře, tentokrát na French Open v roce 1990 (ITF, 2021).

Největšího úspěchu v kariéře dosáhl společně s Miloslavem Mečířem na olympijských hrách v Soulu, kde získali bronzovou medaili. V prvním kole porazili čínskou dvojici 7:5, 6:1, 6:4. Ve druhém kole přetlačili indický pár, který tvořili bratři Armitražové. Zvítězili v pěti setech 4:6, 6:4, 4:6, 6:4 a 6:2. Ve čtvrtfinále je čekala další pětisetová bitva, tentokrát proti Francouzům Lecontemu a Forgetovi. Francouzi vyhráli první dva sety 6:3, 6:4, ale potom přišel

obrat a další sety dopadly 7:5, 6:3 a 9:7 pro tým Mečíř/Šrejber. V semifinále je čekali Američané Flach a Seguso, kterým podlehl ve třech setech 2:6, 4:6, 1:6. Zápas o bronzovou medaili se nehrál, takže mohl československý pár slavit získání bronzové medaile (ČTS, 1996), (ITF, 2021).

Milan Šrejber těžil při své hře ze svojí výšky, která byla 204 cm. Prezentoval se drtivým servisem a agresivní a útočnou hrou. Kariéru ukončil v roce 1991 kvůli potížím se zrakem.

Po tenisové kariéře se vrhl na podnikání. Účastnil se kupónové privatizace, čelil obvinění z tunelování investičních fondů, které založil a spravoval. Byl poslán soudem na pět a půl roku do vězení, ze kterého byl po 131 dnech propuštěn (Olympijský tým, 2021).

5.4.4 Radek Štěpánek

Radek Štěpánek se narodil v roce 1978. Na profesionální dráhu se vydal v roce 1996 a nejprve se specializoval na čtyřhru. V roce 1999 získal svůj první titul ve čtyřhře na turnaji v Praze. Celkově jich získal osmnáct a dalších pět ve dvouhře, z toho první byl v roce 2005 v Rotterdamu. Nejlepšího umístění na žebříčku ve dvouhře dosáhl v roce 2006 kdy byl na osmém místě. Ve čtyřhře to bylo ještě o čtyři příčky výš, a to v roce 2012. Prezentoval se rozmanitým stylem hry, při kterém využíval celý dvorec. Často chodil na síť a soupeře protahoval stopbaly a loby (ITF, 2021).

Nejlepším výsledkem na velkých turnajích ve dvouhře byl postup do čtvrtfinále Wimbledonu v roce 2006. Ve čtyřhře se mu dařilo víc. Do finále se dostal již v roce 2002 na US Open po boku Jiřího Nováka. Dvě finále ale proměnil ve vítězství. S Indem Leandrem Paesem získal titul na Australian Open (2012) a také na US Open (2013). Dvakrát hrál také semifinále Wimbledonu a jednou French Open (ITF, 2021).

Do historie se zapsal také jako člen českého Davis cupového týmu, se kterým dvakrát získal salátovou mísu v letech 2012 a 2013. Již předtím byl s českým týmem ve finále v roce 2009, ale Španělsko zvítězilo na domácí půdě 5:0 (Davis Cup, 2021).

V roce 2012 se opakovalo finále proti Španělsku, tentokrát se hrálo v Praze. Za stavu 2:2 na zápasy nastoupil Radek Štěpánek proti Nicolasi Almagrovi a zdolal ho ve čtyřech setech 6:4, 7:6, 3:6, 6:3 a český tým zvítězil (Davis Cup, 2021).

Soupeřem českého týmu v roce 2013 bylo Srbsko v sestavě s Novakem Djokovičem. Utkání se hrálo v Bělehradě a rozhodnout musel opět pátý zápas za stavu 2:2. K tomu nastoupil opět Radek Štěpánek a soupeřem mu byl Dušan Lajovič. Štěpánek zvítězil ve třech setech 6:3, 6:1, 6:1 a český tým obhájil prvenství z předchozího roku (Davis Cup, 2021)

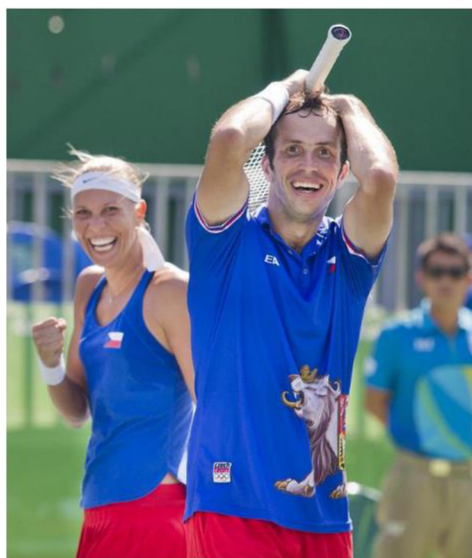
Na olympijských hrách reprezentoval Radek Štěpánek několikrát. V roce 2008 na hrách v Pekingu vypadl ve třech setech s Francouzem Michaelem Llodrou 6:4, 6:7, 9:11. Čtyřhru hrál na tomto turnaji s Tomášem Berdychem a vypadli také v prvním kole ve třech setech s brazilským párem Mělo/Sá 7:5, 2:6, 6:8 (ITF, 2021).

Na hrách v Londýně v roce 2012 měla účast Radka Štěpánka stejný průběh jako na předchozích hrách. V prvním kole ve dvouhře prohrál s Rusem Davydenkem ve dvou setech 4:6, 3:6. Ve čtyřhře se tentokrát povedlo uhrát aspoň jedno kolo, když v prvním zápase porazili s Tomášem Berdychem italský pár Seppi/Bracciali 4:6, 7:6, 6:4. Ve druhém kole podleli po velkém boji brazilskému páru Melo/Soares 6:1, 4:6, 22:24. V roce 2012 nastoupil Radek Štěpánek také do smíšené čtyřhry, a to po boku Lucie Hradecké. V prvním kole narazily na britský pár Murray/Robsonová a podleli jim ve třech setech 5:7, 7:6 a ve třetím setu se hrál super tie-break a ten vyzněl lépe pro britskou dvojici v poměru 10:7. Robsonová s Murrym poté získali v turnaji stříbrné medaile (ITF, 2021).

V roce 2016 na hrách v Riu de Janeiro se Štěpánek zúčastnil pouze čtyřhry a smíšené čtyřhry. Ve čtyřhře nastoupil po boku Lukáše Rosola a prohráli ve dvou setech se španělskou dvojicí Ferrer/Bautista Agut hned v prvním kole výsledkem 1:6, 4:6 (Olympijský tým, 2021).

Smíšenou čtyřhru hrál opět s Lucií Hradeckou. V prvním kole měli narazit na španělský pár Nadal/Muguruzaová, ale postoupili bez boje. V čtvrtfinále porazili rumunský pár Beguová/Tecau 6:4, 7:5. V semifinále na ně čekal pár Sock/Matteková-Sandsová, kterým podleli 4:6, 6:7 a čekal je zápas o bronz. V tom se utkali s indickým párem Mirzaová/Bopanna, který porazili ve dvou setech 6:1, 7:5 a získali tím pro českou reprezentaci bronzovou medaili (ITF, 2021).

Profesionální kariéru ukončil v roce 2017. Poté se stal zároveň s Andre Aggasim trenérem Novaka Djokoviče. Poté trénoval ještě Bulhara Grigora Dimitrova. Oficiálně se s kariérou rozloučil na exhibici v Praze, které se zúčastnili například Djokovič, Agassi nebo také Leander Paes, se kterým získal tituly na Grand Slamech.



Obrázek 18. Radek Štěpánek a Lucie Hradecká po zisku medaile (Sport, 2016)

5.4.5 Petra Kvitová

Petra Kvitová se narodila v Bílovci v roce 1990. S tenisem začínala pod vedením svého otce ve Fulneku. Později se jí ujal Davis Kotyza, se kterým dosáhla velkých úspěchů (Olympijský tým, 2021).

V roce 2006 zvítězila na mistrovství České republiky ve dvouhře i čtyřhře a začala jezdit také po mezinárodních turnajích. V roce 2007 se poprvé dostala do hlavní soutěže na okruhu WTA. Celkově získala zatím 28 titulů ve dvouhře a nejlépe umístěná byla na 2. místě světového žebříčku v roce 2011 (ITF, 2021).

Výrazných a slavných úspěchů dosáhla na Grand Slamech. Do čtvrtfinále se dostala na US Open v letech 2015 a 2017. Dvakrát byla také v semifinále na French Open, a to v letech 2012 a 2020. Ještě většího úspěchu dosáhla na Australian Open, kde se dostala v roce 2019 do finále. V roce 2011 slavila titul na Turnaji mistryň a s českým Fed cupovým týmem zvítězila v letech 2011, 2012, 2014, 2015, 2016, 2018 (ITF, 2021).

Největších úspěchů se ale dočkala na Wimbledonu. Ten vyhrála dokonce dvakrát. V letech 2011 a 2014. V roce 2011 se utkala ve finále s Ruskou Marií Šarapovovou ve dvou setech 6:3 a 6:4. Na cestě k titulu v roce 2014 porazila ve čtvrtfinále Barboru Strýcovou 6:1, 7:5. V semifinále narazila na další Češku, Lucii Šafářovou. Bylo to vůbec první historicky české semifinále na Grand Slamu. Kvitová zvítězila 7:6, 6:1. Ve finále se utkala s Kanadankou Eugenií Bouchardovou, kterou zdolala za 55 minut 6:3, 6:0 (ITF, 2021).

Na olympijských hrách reprezentovala poprvé Českou republiku v roce 2008 na hrách v Pekingu, kde se zúčastnila turnaje ve čtyřhře po boku Lucie Šafářové, ale prohrály v prvním kole lehce 1:6, 0:6 s australským párem Stosurová/Stubbsová (ITF, 2021).

Na dalších hrách v Londýně v roce 2012 byla její účast lepší i díky tomu, že se hrálo na její oblíbené trávě na kurtech, kde vyhrála Wimbledon. V prvním kole narazila na Bondarenkovou z Ukrajiny a vyhrála ve třech setech 6:4, 5:7, 6:4. V druhém se střetla s Phengovou z Číny a porazila ji také ve třech setech 7:5, 2:6, 6:1. ve třetím kole porazila Italku Pennettaovou 6:3, 6:0. Její cesta turnajem skončila ve čtvrtfinále, když prohrála s Ruskou Kirilenkovou 6:7, 3:6 (ITF, 2021).

Hry v Riu de Janeiru zahájila utkáním s Maďarkou Babošovou a zvítězila ve dvou setech 6:1, 6:2. V dalším kole narazila na Caroline Wozniackou z Polska a porazila ji 6:2, 6:4. Ve třetím kole ji čekala Ruska Makarovová, kterou zdolala ve třech setech 4:6, 6:4, 6:4. Ve čtvrtfinále si lehce poradila s Ukrajinkou Svitolinovou ve dvou setech 6:2, 6:0. V semifinále narazila na Mónicu Puigovou z Portorika, která hrála svůj životní turnaj. Kvitová ji podlehla ve třech setech 4:6, 6:1 a 3:6. Puigová poté proměnila svou finálovou účast v získání zlaté medaile a na Kvitovou čekal zápas o bronz. V tom se utkala s Madison Keysovou z USA a porazila ji ve třech setech 7:5, 2:6, 6:2 a slavila získání bronzové medaile (ITF, 2021).

Stále pokračuje v aktivní kariéře. Nucenou pauzu měla po tom, co jí v jejím bytě v roce 2016 napadl útočník a pořežal ji na levé ruce, kterou hraje.



Obrázek 19. Petra Kvitová na OH v Riu (Idnes, 2016)

5.4.6 Lucie Šafářová

Lucie Šafářová se narodila v roce 1987 v Brně. S tenisem začala ve třech letech na tenisových kurtech v Brně, ke kterým se později přidal také Prostějov. Už jako juniorka reprezentovala Českou republiku na mistrovství světa do čtrnácti a do šestnácti let. Premiérový titul na okruhu WTA získala v roce 2005 v Portugalsku. Celkem na okruhu WTA slavila sedm titulů ve dvouhře a patnáct ve čtyřhře. Jejím nejlepším umístěním ve světovém žebříčku ve dvouhře bylo 5. místo v roce 2015 a ve čtyřhře byla dokonce světovou jedničkou, a to v roce 2017 (ITF, 2021).

Na Grand Slamech uhrála ve dvouhře první lepší výsledek v roce 2007, když se dostala do čtvrtfinále na Australian Open. Na US Open byla nejdál ve 4. kole v letech 2014 a 2017. Ve Wimbledonu se dostala nejdál v roce 2014, kde prohrála v semifinále s Petrou Kvitovou. Největšího úspěchu dosáhla v roce 2015 na French Open, kde se dostala do finále. V tom nastoupila proti Sereně Williamsově a prohrála ve třech setech 3:6, 7:6, 2:6 (ITF, 2021).

Ve čtyřhře byly výsledky o dost lepší. Na Wimbledonu byla nejdál ve čtvrtfinále v letech 2014, 2015 a 2018. Svých nejlepších výsledků dosáhla po boku Bethanie Mattekové-Sandsové z USA. Jednou spolu získaly titul z UZ Open, a to v roce 2016. V letech 2015 a 2017 spolu získaly vždy dva tituly. Bylo to na Australian Open a na French Open (ITF, 2021).

Na olympijských hrách hrála poprvé v roce 2008 v Pekingu. Ve dvouhře došla do třetího kola, když postupně porazila Aniovou z Estonska (6:4, 6:2) a ve druhém kole Korytceovou z Ukrajiny (2:6, 6:1, 7:5). Ve třetím kole podlehla Bammerové z Rakouska ve dvou setech 5:7, 4:6. Nastoupila také do čtyřhry po boku Petry Kvitové a prohrály v prvním kole s australskou dvojicí Stosurová/Stubbsová 1:6, 0:6 (ITF, 2021).

Na hrách v Londýně o čtyři roky později vypadla ve dvouhře v prvním kole, když podlehla Robsonové z Velké Británie 6:7, 4:6. Čtyřhru hrála s Petrou Cetkovskou a turnaj pro ně skončil také v prvním kole, když podlehly italskému páru Erraniová/Vinciová 2:6, 3:6 (ITF, 2021).

V roce 2016 prošla v prvním kole ve třech setech přes Italku Knappovou poměrem 4:6, 6:1, 6:1. Ve druhém kole za stavu 2:6 odstoupila z utkání s Flipkensovou z Belgie pro zranění. Čtyřhru na tomto turnaji hrála po boku Barbory Strýcové. V prvním kole narazily na nasazené jedničky, sestry Venus a Serenu Williamsovy. Porazily je ve dvou setech 6:3, 6:4 a postoupily do druhého kola. V tom porazily kanadský pár Bouchardová/Dabrowská ve třech setech 6:7, 6:2, 6:4. Ve čtvrtfinále zdolaly italský pár Erraniová/Vinciová také ve třech setech 4:6, 6:4, 6:4. V semifinále prohrály s ruskou dvojicí Makarovová/Vesnínová 6:7, 4:6 a čekalo je utkání

o bronz. V tom se utkaly s dalším českým párem Hlaváčková/Hradecká a zvítězily 7:5, 6:1 a slavily zisk bronzové medaile (ITF, 2021), (Olympijský tým, 2021).

Profesionální kariéru uzavřela v roce 2019 na French Open. Nejdříve se chtěla rozloučit již na Australian Open, ale zranění jí to nedovolilo. Na French Open nastoupila do čtyřhry po boku Dominiky Cibulkové a vypadly v prvním kole. Do dvouhry nezasáhla, protože jí pořadatele neudělili divokou kartu, o kterou žádala (ITF, 2021).

5.4.7 Barbora Strýcová

V roce 1986 se narodila v Plzni Barbora Strýcová. Velkých tenisových úspěchů dosáhla již v juniorské kategorii. Dvakrát za sebou v letech 2012 a 2013 vyhrála juniorku Australian Open. V roce 2002 získala juniorské tituly také ve čtyřhře na French Open a na Wimbledonu a rok zakončila jako juniorská světová jednička. Na okruhu WTA vyhrála dva turnaje ve dvouhře a třicet jedna ve čtyřhře. Nejvýše na žebříčku ve dvouhře byla na 16. místě v roce 2017 a ve čtyřhře byla v roce 2019 světovou jedničkou. S Českou republikou získala pětkrát vítězství ve Fed cupu (Olympijský tým, 2021), (ITF, 2021).

Nejllepšími výsledky na Grand Slamech bylo 3. kolo na US Open v letech 2014, 2015 a 2018. Na French Open to bylo jednou 4. kolo v roce 2018. Do čtvrtého kola se dostala třikrát také na Australian Open v letech 2016, 2017, 2018. Největšího úspěchu dosáhla na Wimbledonu v roce 2019, když se dostala do semifinále, kde prohrála se Serenou Williamsovou 1:6, 2:6 (ITF, 2021).

Ve čtyřhře dosáhla lepších výsledků. V roce 2014 hrála semifinále US Open, které potom zopakovala také v roce 2017. Semifinále hrála také na French Open v roce 2018. Finále si zahrála na Australian Open v roce 2020. Rok 2019 pro ni nebyl na Wimbledonu úspěšný jen ve dvouhře, ale také ve čtyřhře, kterou vyhrála. Pár tvořila se Sie Su-wej z Tchaj-wanu a ve finále porazily kanadsko-čínský pár Dabrowská/Sü I-fan 6:2, 6:4 (ITF, 2021).

Na olympijských hrách zasáhla do dvouhry poprvé na hrách v Aténách v roce 2004 kde prohrála v prvním kole s Justine Henin-Hardenovou 3:6, 4:6. Do dalšího turnaje ve dvouhře zasáhla až v roce 2016, kde v prvním kole porazila Wickmayerovou z Belgie 7:6, 6:1. Ve druhém kole prohrála s Italkou Erraniovou dvakrát 2:6 (ITF, 2021).

Do čtyřhry zasáhla poprvé na hrách v Aténách po boku Lucie Průšové, kde vypadly v prvním kole s ruskou dvojicí Kuznetsova/Likhotsevo 2:6, 6:3, 1:6. Druhou účast přidala až na hrách v Rio de Jenairu v roce 2016 a hned z toho byl zisk bronzové medaile po boku Lucie Šafářové, když spolu neměly původně ani startovat. Zajímavostí je, že v prvním kole porazily sestry Williamsovy, které připravily o neporazitelnost pod pěti kruhy (ITF, 2021).

Její kariéru poznamenala dopingová aféra. V roce 2012 byla pozitivně testována na nepovolený stimulat sibutramin na turnaji v Lucembursku. Barbora přiznala že si vzala prášky, které podporují hubnutí a jejichž složkou byl také sibutramin. Mezinárodní tenisová federace ji udělila zákaz startu na půl roku (Idnes, 2013).

Profesionální kariéru ukončila v květnu v roce 2021. Jejím posledním turnajem bylo Australian Open ve stejném roce.



Obrázek 20. Zápas o bronzovou medaili na OH v Riu (Idnes, 2016)

6 ZÁVĚR

V mé diplomové práci jsem se zaměřil na téma tenisu na olympijských hrách. Hlavním cílem práce bylo sestavit medailonky o medailistech, kteří reprezentovali Československo a Českou republiku na novodobých olympijských hrách.

Při sestavování medailonků jsem vycházel hlavně z odborné literatury a pavouků jednotlivých olympijských turnajů. V každém medailonku je sepsáno, jakých osobních i týmových úspěchů sportovci dosáhli a jaká byla jejich cesta olympijskými turnaji.

Československý a český tenis získal na olympijských hrách celkem dvanáct medailí od třinácti olympioniků. Sbíрка medailí je rozprostřena od roku 1900 až do prozatím posledních her v roce 2016. Sportovcům se podařilo získat jednu zlatou, čtyři stříbrné a osm bronzových medailí. Nejúspěšnější turnaje byly v roce 1988 v Soulu a v roce 2016 v Rio de Janeiru.

O první bronzové medaile se postarala Hedvika Rosenbaumová, které je získala na hrách v Paříži v roce 1900. Nebyla sice součástí české výpravy, ale jako místo původu uvedla Prahu. Další bronzovou medaili získali v roce 1920 ve smíšené čtyřhře Ladislav Žemla a Milada Skrbková. Velkou sbírku medailí získali olympionici na hrách v Soulu v roce 1988. Byly to olympijské hry, kde se po 64 letech opět v programu objevil tenis a Československo získalo na těchto hrách všechny medaile. Bronz ve čtyřhře pár Mečíř/Šrejber, stříbro pár Novotná/Suková a zlato Miloslav Mečíř. Další medaile získala na hrách v Atlantě Jana Novotná. Vybojovala bronz ve dvouhře a s Helenou Sukovou opět stříbro ve čtyřhře. Poté se český tenis odmlčel a další medaile získal až na hrách v Riu v roce 2016. Čekání to sice bylo dlouhé, ale vyplatilo se. Olympionici získali tři bronzové medaile. Ve smíšené čtyřhře pár Hradecka/Štěpánek, v ženské čtyřhře pár Šafářová/Strýcová a ve dvouhře žen Petra Kvitová.

Diplomovou práci na tady to téma jsem psal z toho důvodu, že se zajímám o historii a většinu mého života se věnuji tenisu, ať už na závodní nebo trenérské úrovni. Výsledkem je souhrn všech medailistů, jejich cesty olympijskými turnaji, včetně sepsání jejich největších úspěchů, kterých dosáhli v kariéře.

Při sestavování medailonků jsem vycházel z historické literatury, která se zabývá historií tenisu ve světě i u nás. Z té jsem čerpal osobní informace o tenistech, které jsem čerpal také ze stránek českého olympijského výboru. Pavouky jednotlivých turnajů jako také výsledky z Grand slamů a celé kariéry jsem čerpal ze stránek Mezinárodní tenisové federace.

7 SOUHRN

V kapitole přehled poznatků je sepsána historie tenisu od jeho počátků až po současnost. Nachází se zde vývoj tenisu v jednotlivých zemích a také náhled do nejdůležitějších událostí tenisové historie. Další část je věnována historii tenisu v českých zemích, která je rozepsána od prvního turnaje v roce 1879 až po vznik Českého tenisového svazu v roce 1993. Část o olympijských hrách je rozdělena na starověké olympijské hry a novodobé olympijské hry. Dále je zde vysvětlen rozdíl amatérismu a profesionalismu, který je důležitý i vzhledem k tenisu na olympijských hrách.

Hlavním cílem diplomové práce bylo sestavit medailonky o medailistech, kteří reprezentovali na olympijských hrách od jejich znovuzavedení v roce 1896. Výsledkem je souhrn třinácti medailistů, kteří jsou rozděleni do skupin podle medailí.

8 SUMMARY

The chapter Overview of Knowledge describes the history of tennis from its beginnings to the present. There is a development of tennis in individual countries and also an insight into the most important events in tennis history. The next part is devoted to the history of tennis in the Czech lands, which is broken down from the first tournament in 1879 to the establishment of the Czech Tennis Association in 1993. The part about the Olympic Games is divided into ancient Olympic Games and modern Olympic Games. It also explains the difference between amateurism and professionalism, which is also important with regard to tennis at the Olympic Games.

The main goal of the diploma thesis was to compile medallions about the medalists who represented at the Olympic Games since their re-introduction in 1896. The result is a summary of thirteen medalists, which are divided into groups according to medals.

9 REFERENČNÍ SEZNAM

- Český tenisový svaz (1996). *90 let Českého tenisového svazu*. Plzeň: Euroverlag
- Davis Cup (2021). Retrieved 18. 6. 2021 from the World Wide Web: <https://www.daviscup.com/en/home.aspx>
- Dovalil, J. et al. (2004). *Olympismus*. Praha: Olympia
- Höhm, J. (1975). *Světový tenis*. Praha: Olympia
- Chvátal, S., & Kreuz, F. (1993). *Zlatá kniha tenisu*. Zlín: LTC Agency Group, a. s.
- Idnes (13. 8. 2016). Slzy štěstí jsem neměla hodně dlouho. Jsem ráda, že přišly, řekla Kvitová. Retrieved 23. 6. 2021 from the World Wide Web: https://www.idnes.cz/oh/rio-2016/tenis-petra-kvitova-bronz-olympiada-rozhovor.A160813_201830_oh-tenis_tny
- Idnes (13. 8. 2016). Hlaváčková neposlechla doktory a hrála. Hingisová mě zklamala, řekla. Retrieved 23. 6. 2021 from the World Wide Web: https://www.idnes.cz/oh/rio-2016/hlavackova-po-prohranem-zapase-o-bronz.A160813_222712_oh-tenis_ma
- International Olympic Comitee (2015). *Tennis: History of Tennis at the Olympic Games*
- International Tennis Federation (2021). Retrieved 15. 5. 2021 from the World Wide Web: <https://www.itftennis.com/en/>
- Lichner, I., & kol. (1985). *Malá encyklopedie tenisu*. Praha: Olympia
- Linhartová, D., & Koromházová, V. (2008). *Jak dokonale zvládnout tenis*. Praha: Grada
- Little, A. (2009). *Tennis and the Olympic Games*. Wimbledon Lawn Tennis Museum
- Olympijský tým (2021). Retrieved 15. 5. 2021 from the World Wide Web: <https://www.olympijskytym.cz/>
- Parsons, J., & Wancke, H. (2019). *Velká encyklopedie tenisu*. Praha: Omega
- Pressreader (31. 12. 2016). Kdo byla Hedvika Rosenbaumová. Retrieved 20. 6. 2021 from the World Wide Web: <https://www.pressreader.com/czech-republic/lidove-noviny/20161231/282166470850687>
- Sommer, J. (2003). *Malé dějiny sportu*. Olomouc: Fontána.
- Sport (14. 8. 2016). Štěpánek skákal jako malý kluk: Z euforie mám energie ještě na jednu olympiádu. Retrieved 18. 6. 2021 from the World Wide Web: <https://www.sport.cz/loh/cesi/clanek/802047-stepanek-skakal-jako-maly-kluk-z-euforie-mam-energie-jeste-na-jednu-olympiadu.html>
- Škutina, V. (1992). *Sága rodu Koželuhů*. Praha: Gnóm
- Štekr, V. (2000). *Olympijské hnutí – olympijské hry*. Olomouc: Univerzita Palackého

Štěpančík, R. (2009). *Historie tenisu v Přerově*. Přerov: TK Precolor Přerov